

Velja po pošti:
za celo leto naprej... K 60.—
za en mesec... „ 5.50
za inosemstvo... „ 70.—
V Ljubljani na dom
za celo leto naprej... K 55.—
za en mesec... „ 5.—
V upravljalni pisarni... 4.50
Sobotna izdaja:
za celo leto... K 10.—
za inosemstvo... „ 15.—

SLOVENE

Inserati:
Enostopna petstvarica (50 mm široka in 3 mm visoka ali sje prostor)
za enkrat... po 50 v
za dva... in večkrat... „ 45 „
pri večjih naročilih primeren popust po dogovoru.
Oh sobotah dvojni tarif.
Poslano:
Enostopna petstvarica K 1.—
Izhaja vsak dan izvenjski ponedeljek in dan po prazniku, ob 5. uri jutraj.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rozpisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 80.

Političen list za slovenski narod.

Upravišče je v Kopitarjevi ulici št. 6. — Račun poštne hranilnice avstrijske št. 24.787, opreke 20.511, bema. bare. št. 7332. — Upraviškega telefona št. 60.

Pogajanja za demarkacijsko črto na Štajerskem.

Spilje, Čmurek, Radgona naša. — Nevtralni pas. — Nemci streljali med premirjem. — Ameriška prehranjevalna komisija v Mariboru.

(Poročilo o tem na 3. strani.)

Naš deželni zbor.

Državno veče se skliče kmalu. Kakor nam naznanjajo iz Beograda, se v prostorih skupščine naglo dela, da se zbornica preuredi in prilagodi močno zvišanemu številu poslancev. Takoj nato se bo državno veče sešlo, kakor to zahtevajo vse stranke, kakor narekuje korist države in najpreprostejša predstava o parlamentarni vladarini, ki jo hočemo imeti. Z veliko nestrpnostjo pričakuje javnost tistega dne, ko bodo ljudski zastopniki stopili na parlamentarno tribuno. Ta nestrpnost je razumljiva in opravičena — miri jo le zavest, da se bo državna zbornica sestala, kakor hitro bo to tehnično izvedljivo.

Prav tako nestrpnost vlada tudi že glede našega deželnega zbora, le da te nestrpnosti ne miri noben pameten razlog, ker ni nobene razumne ovire, ki bi preprečevala sklicanje naše pokrajinske skupščine. Med dolgo vojsko, ko se ni smela bivša zbornica eniti, ko smo ječali pod pritiskom nekdanjega § 14., smo klicali po parlamentu kakor po tiskovni puščavi po hladnem požirku. Ko smo dobili ustavno življenje, smo se kljub temu, da je bilo le napol svobodno, da je bilo prav za prav zopet le maskiran absolutizem, z velikim samozatajevanjem krotili v svoji taktiki, da vsaj tega videza ustave ne zgubimo. Danes smo gospodarji na svojem domu, imamo demokracijo neprestano na jeziku, toda deželne zbora nimamo. Stari Avstriji smo med vojsko očiteli, da nam ga ne skliče, sebi tega ne očitamo, ker smo patenirani demokrati, nanj — pozabili.

Zakaj se ne skliče deželni zbor? Najžalostnejši ostanek nekdanje monarhije, ta najbolj ogoreli tran požgane hiše, ki se imenuje Nemška Avstrija, ima svoje deželne zbore. V Gradcu in Celovcu razpravljajo lahko ne le o gospodarskih vprašanjih, marveč tudi o mejah in vojskah s Slovenijo, vladne namene in nje ukrepi se pretresajo, narodne zahteve se po poslancih obravnavajo in širijo dalje med ljudstvom. Naša vlada zbora je v tibi sobi

na Kongresnem trgu, se neprodušno zapira pred prolanimi ljudmi; kar pride skozi z blazinami obložena vrata, so uradna poročila o vladni seji in tej, ki jih smemo z odobravanjem brati. Z odobravanjem jih moramo brati, kajti če jih ne beremo z odobravanjem, smo zabavljaci, smo rušitelji reda in naravne discipline.

Ali bi bilo toliko zabavljanja po deželi, toliko neumnega in nepotrebnega zabavljanja, ko bi deloval tisti organ, ki je poklican, da nadzoruje deželno vladno? Vzemimo samo slučaj Koroške. To je narodna zadeva, ki vsakogar peče in nikomur ne navdihuje prijaznih misli o delovanju naše vlade. A tudi v tem slučaju je mnogemu zabavljanju vzrok nesporazumljenje, nepoznavanje dejanskega položaja. Stališče vlade bi bilo lažje, če bi se naslanjala na deželni zbor, njen glas bi bil močnejši doma in zunaj, če bi odmeval v resonanco ljudske zbornice. In kaj naj rečemo o tistih stotinah drobnih in debelih ljudskih potreb, ki jih vlada rešuje brez nadzorstva ljudskih zastopnikov, in ki jih ne rešuje, ker jih — ne pozna?

Zakaj bi se ne sklical deželni zbor? Vlada ne vidi menda ovire v tem, da se nahaja v in statu demissionis, kajti tudi taka vlada mora biti pod ljudsko kontrolo, dokler vladne posle dejansko izvršuje. Naj se ne boji izvršiti tega dejanja neposredno pred osebnimi spremembami, ki se nam obetajo že toliko časa. Kajti sklicanje deželnega zbora bo eden njenih najpametnejših ukrepov, najpotrebnejših remedur in eden izmed lepih spominov nanjo. Naj se tudi ne ozira na kake formalne pomisleke, ki bi mogli nastati. Ustreči pereči ljudski potrebi je važnejše, kot loviti se za formalnimi malenkostmi v državi, ki še nima nobene forme.

Pismo iz Beograda.

Beograd, 6. februarja 1919.

Ministrski svet ima skorej vsak dan važne redne seje. Dr. Korošec, ki je dobil v roke skrbstvo za vojno deco, se preseli

menda še tekočega meseca iz svojega urada v ulici Miloša Velikega v društvo za varstvo sirot na Teraziji. Vse vesti o ministrski krizi so netočne in izvirajo od ljudi, ki klastajo po senzacijah. Dokler se ne sestane državni zbor, se politična konstelacija v kabinetu ne bo spremenila; ako nenadoma na posebej važni dogodki v zunanji politiki.

Te dni se je vršila anketa o zakonodajnem osnutku ministrstva za socialno skrbstvo glede socialnega zavarovanja. Naše krščansko-socialno delavstvo je zastopal Jože Gostinčar. Anketa se je vršila tri dni in je predloženo gradivo bilo izčrpano. Pri tem so se pojavile razne težkoče, vendar je upati, da se uredi vse v splošno zadovoljnost tako, da bo veljala enotna zakonodaja za vse pokrajine države. Gre predvsem zato, da se izjednači zakon o bolniškem in neugodnem zavarovanju kot priprava za splošno in na široko zasnovano socialno zavarovanje vseh, ki stoje v meznem razmerju bodisi v industriji, bodisi v obrti ali poljedelstvu. Pri tem so se vpoštevale vse tozadevne pridobitve socialne zakonodaje v modernih državah in bo širši javnosti v kratkem času dana prilika, da te zakonske predloge preštudira. — Danes se je slovensko odposlanstvo, obstoječe iz osem oseb vrnilo domov.

Včeraj sta došla iz Leskovca v Beograd Franjo Mrevljak, nadučitelj v Batušah na Goriškem, Anton Zerjal iz Brgi pri Ribenburgu na Goriškem, ki sta bila od Srbov internirana v Leskovcu. Oglasila sta se pri dr. Korošcu, kateremu sta predložila spomenico s poudarkom, da se nahaja v Leskovcu še dvajset interniranih Slovencev, katerih ne puste domov. Dr. Korošec je napravil potrebne korake, da se ljudje takoj izpuste. Včerajšne »Radniške Novine« napadajo pod naslovom »Ali je to pot k ujedinjenju?« vlado, ker zapira v Leskovcu Slovence, državljanje jugoslovanske države. Članek je cenzura, ki je tu v Beogradu ravnotako nesmotrena kot v drugih državah, po belila.

Kurz dinarja raste dan na dan. Vrednost krome pada. Sicer je uradni kurz dinarja 2 K 50 vin., toda v vseh menjalnicah dobiš zanj 2 K 70 vin. in še čez. Privatniki pa kupujejo dinarje po 3 krome. V finančnih krogih so mnenja, da je pričakovati v najbližnjih dneh novega padanja kronske vrednosti na korist dinarju, ker je prišlo veliko število avstrijskih bankovcev na denarni trg in je popraševanje po dinarjih veliko.

Sedaj se ureja organizacija prehrane v vsej državi Srbov, Hrvatov in Slovencev. Ker so se poverjenjstva za prehrano pokrajinskih vlad dala svojo ostavko in so bile te ostavke od centralne vlade sprejete, bodo vodili prehrano dosedanj voditelji obstoječih prehranjevalnih uradov v posameznih pokrajinah, ki pa ne bodo izvrševali poslov v imenu pokrajinske vlade, ampak kot eksponirani uradniki skupnega ministrstva za prehrano.

V Trstu je došlo te dni 2000 vagonov ameriške moke, ki je namenjena za Jugoslavijo. Na slovenske pokrajine odpade precejšen del. Cene še niso znane, ker disponira z moko vojskstvo.

Uvoz riža se še ni pričel. Raditega je nemogoče, da bi se redne dobave vršile, pač pa je prehranjevalno ministrstvo odredilo, da odide iz tukašnih zalog v Ljubljano vagon riža, ki naj se uporabi za bolnišnice.

Narodna vlada v Ljubljani je zaprosila, naj se posreduje dobava kave, čaja, čokolade in karkava. Ministrstvo je obljubilo, da se takoj da primerna množina zahtevanih produktov narodni vladi v Ljubljani, kakor hitro se prične uvoz.

V Beogradu je zapadel visok sneg. Imamo hud mraz. V mestu vlada med siromasnimi sloji strašna revščina, veliko večja nego pri vas, ker si pri tej neznosni dragotini ne morejo nabaviti ne drv, ne obleke, ne živili.

Prispevanje za sklad S. L. S.!

LISTEK.

Strah, Grdun & Co.

Spisatelj J. Johansen.

V knjižarni C. F. Strah je natiral pred kratkim nastavljeni pomočnik na četrti pole papirja prodane številke Holmesovih detektivskih povesti. Bilo je neuspešnejše delo, kot si je predstavljali; manjkalo mu je sedem števil in sedaj še celo štirinajst. »O strah,« je vzkliknil mladi mož glasno, »to je grozen nered.«

Po teh besedah je zašumelo v sosednji sobi, nekdo je zakašljaj in zaspan star gospod se je prikazal.

»Slišal sem svoje ime,« je zarenčal šef, »kaj želite?«

Pomočnik se je v zadregi smehljaj: »Govoril sem le sam s seboj, vse je tako zanemarljivo.«

Gospod Strah je prikimal: »Zalibog, vaš prednik je bil prelahkomisljen. No, to bi mu bil še odpustil, da se je pa zaljublil še v mojo hčerko, bi mu ne bil mogel pa nikoli odpustiti. Moja Roza,« je pojasnil smehljajoč se, »ima 50.000 kron. Kdor hoče Rozo poročiti, mora imeti najmanj vsaj toliko, sicer je boljše zanj, da se ne zaljubi.«

Po teh besedah je potisnil gospod Strah očala z nosu na čelo in se podal nazaj v svojo najsvetlejšo pisarno, da bi dalje spal.

Pomočnik je v duhu precenil svoje premoženje; imel je zlato uro, ki ni nikoli

prav šla, kolo in loterijsko srečko. Jutri bo zrebanje, a ni imel nikakoli upanja, ker ni še nikoli slišal, da bi bil obogatel kdo na ta način. Šef je imel prav, najpametnejše je, izbiti si Rozo iz glave. Kje pa je pravzaprav, navedno je prišla ob tem času po knjige. Sedaj pa je že pol treh, gotovo je ne bo danes. Pomočniku je bilo vseeno, še celo želel je, da ne pride, vendar se njegova želja ni izpolnila, ker trenutek pozneje je prišla gospodična Strah.

»Kje je papa?«

Mladi mož je pokazal na sosednjo sobo: »Gospod papa še spi.«

»Hvala Bogu!« je zašepetala Roza, kajti papa ni smel o teh obiskih nič vedeti. Trdil je namreč, da so romani strup. Taka neumnost, gospodična je požrla vsak dan 300 do 500 strani te literature in se ni zaradi tega nikoli slabo počutila.

»Tu sem prinesla knjigi nazaj; hvala!«

»Ali je bilo lepo?«

»Grozno lepo, da sem bila vsa v ognju med čitanjem.«

Vzel ji je roman iz rok, nagrbentil čelo in vzkliknil: »Gospodična Strah, vi ste brali drugi zvezek pred prvimi!«

Roza je nekoliko zardela: »Čudno,« je rekla v zadregi, »da nisem tega opazila. Vse eno, rada bi sedaj kaj drugega.«

Stopila sta pred predale, polne knjig, da bi si ogledala zaklade, in dostikrat sta se skoraj dotaknila z lici, kadar sta se morala pripogniti, da bi brala naslove.

Kako čudovito lepe lase je imela Roza, in kako lepo uho, a pomočnik je bil prej sklenil, da se ne bo več zanimal za take stvari.

»Mogoče Ompteda ali pa Maupasant?« je suho vprašal.

Gospodična Strah se je nenadoma zravnila in ga pogledala.

»Oh ne,« je rekla negotovo, »prišla sem pravzaprav sem, da vam nekaj zaupam, česar papa pod nobenim pogojem ne sme izvedeti. Imam namreč srce.«

Njegovo je pričelo močno utripati.

»Zlato srce.«

Kakor da bi kedaj dvomil o tem!

»Pravzaprav,« je nadaljevala, »ga nimam več; izgubila sem ga.«

Naravno ga je našel njegov prednik.

»Pa me ne smete napačno razumeti,« je hitro dostavila, »je namreč srce iz zlata napravljeno. Nosila sem ga vedno na verižici in sem ga skoraj gotovo včeraj tu v trgovini izgubila. Če bi ga hoteli poiskati, bi mi napravili veliko uslugo.«

Če bi hotel; na celém svetu ni zanj prijetnejšega opravka, kot zanj kaj storiti.

»In če ga najdete, ga ne smete odpreti.«

Tudi to je prisegel, kaj ga briga slika njenega fanta.

Roza je vzdihnila: »Hvala vam,« je rekla prijazno, »postala sem mnogo bolj mirna, odkar sem se vam zaupala.«

Potem je hitro izbrala roman, pomočniku prijazno prikimala in izginila.

»Krasno dekle,« je pomočnik razmišljeno mrmral. In kako brezmiselnost berel človek skoraj ne bi verjel, danes je zopet vzela 11. zvezek »Pod svobodnim solncem«.

Druge jutro je videl gospod Strah le noge svojega pomočnika, kajti ves ostali del telesa je bil skrit pod pultom.

»Zaj pa uganjate tukaj?« je začudeno vprašal.

»Oh, svinčnik sem izgubil.«

In popoldne, ko je odhajal šef v svojo pisarno spat, je svetil pomočnik z žveplenko pod omarami.

»Če še niste našli svojega svinčnika,« je nasvetoval gospod Strah, »si pa vzemite drugega.«

Sicer je bil ta predlog zelo pameten, vendar je gospodična Vera Zahradnikova, ki je pol ure pozneje hotela nekaj kupiti, zaman gledala po prodajalni, kje bi zagledala kakega človeka. Da, še celo trikrat je morala potrkati z dežnikom na pult, predno se je pomočnik ves prašen prikazal.

»Milostljiva gospa,« čim naj postrežem?

Zahradnikova je premerila mladega moža od nog do glave in rekla: »Vi ste Grdun!«

Pomočnik se je poklonil.

»Vem,« je nadaljevala gospodična, »ime vam je tako, a vaš obraz ni grd.«

»Ali ste to pričakovali?«

»Seveda, saj sem morala. Ko je vaš prednik odšel, je gospod Strah vse ponudbe in prošnje s slikami vred dal svoji hčeri, naj si izbere najgredga, da se ne bi zaljubila.«

In pri tej konkurenci, je prebledel pomočnik, »sem jaz —«

»Ste vi ostali zmagovalci, da. Ne-le njegov priimek, je rekla Roza, ampak tudi

Hrvatski Vulkan.

Zagreb, 9. febr.

Zagreb raja, Zagreb pleše, Zagreb si gasi žej s šampanjcem, Zagreb — nori... To je en Zagreb. Drugi Zagreb brez dela in zaslužka, prežeba, strada, gleda od strani oni drugi siti in prešerni Zagreb, stiska pesti, se zbira v gručo, željno sprejema vase evangelij, ki mu ga prinašajo s severa in zapada, šteje svoje vrste, jih ureja v vojsko, tehta in preudarja svoje moči in se očitno pripravlja na velike stvari... A prvi Zagreb v svoji omami ne vidi nič, ne sliši nič — prava slika velikega mesta tik pred polomom.

Listi so začeli resno svariti. »Hrvat, je priobčil na uvodnem mestu »Memorol«, v katerem med drugim piše: »Včerajšnja skupščina radikalnega krila socialistov, židliki, ki so padli iz mnogostevilne mase, teorije, ki so se naglašale, vse to kaže pametnemu človeku o Zagrebu povsem drugo sliko, nego je tista, ki se vidi po kavarnah, gostilnah in krčmah, po kinu in v gledališču. Statisti so tudi in tam v veliki večini eni ter isti, a protagonisti so drugi in delo je popolnoma drugo. Nobene dvoma ni več, da se val boljševizma vali proti jugu in proti mladi državi. Včerajšnji klici morajo biti opomin vsem elementom reda, da kaj store, ako je mogoče in je še čas, da se boljševiška nevarnost odvrne od nas.

»Narodna Politika« prinaša uvodnik pod naslovom: »Pred revolucijo«, ki nas podrobneje seznaja s položajem na Hrvatskem. Tako piše: »Hrvatska stoji tik pred težkimi dnevi. Samo takojšnje sklicanje državnega veča — edinega ventila, s kateri bi vsaj deloma dobila duška nezadovoljnost širokih mas — bi moglo rešiti državo. Nekaj težkega leži v ozračju, kar napoveduje bližino viharja. Dve sili žene Hrvatsko v revolucijo: Plemenski separatizem in socialni problem. Na ozemlju bivše Avstrije-Ogrske se radikalizira plemensko pojmovanje politike med Hrvati in Srbi tako, da moremo govoriti o čisto separatistični mentaliteti srbskih in hrvatskih mas. Hrvatska in Slavonija brez Hrvatskega Primorja, pa Bosna in Hercegovina, a deloma tudi Vojvodina so vulkanska tla. Na njih se plemenski separatizem tako silno razvija, da moramo pričakovati, da se ustanove strankarski plemenski bloki, katerih naravna posledica bo boj med plemeni. To je največja nevarnost za državo SHS! Na hrvatski strani vrši vlogo separatističnega voditelja Stefan Radić. V njegovi stranki so se koncentrirali tudi ostanki starih frankovcev in »najbolj pranaški« Starčevićanci. Radić sam radikalizira državno-pravno nazorje svojih kmetov. Na njihove vzklike: »Živela Jugoslavija«, odgovarja z »Živela hrvatska republika!« — Na drugi — srbski — strani razdražujeta mase Čokorilo in Tomic, ki naglašata velikoserbski separatizem in razpaljujeta ljudi, naj se maščujejo za leto 1914! Tako se Jugoslavija uničuje! K vsemu temu prihajajo še nespretni potezi Pribečevićev, nenavadno razmerje poslancev v državnem veču, batine itd. — vse to zastruplja medsebojne dobre odnose med Hrvati in Srbi. Vse to bi pa ne imelo večjega učinka, ako bi se ne bilo hkrati s tem plemenskim separatizmom razvilo tudi krepko boljševiško gibanje. Boljševizem je dušavna bolezen,

duševna kriza, ki se je polastila narodov in med njimi tudi Hrvatov in prodrla v vse sloje. Na Češkem je zgrabila najkonzervativnejši stan — duhovnike, a v bogati Slavoniji ima največ pristašev med kmeti. To kaže, kako duševno bolna je družba. — Plemenski separatizem in boljševiki na Hrvatskem se strinjajo v enem: oboji hočejo revolucijo, oboji revolucionirajo mase. In uspevajo! Socialno in plemensko zmerne stranke padajo. Edino zdrav državotvorne stranke centra in izginjajo, socialni in plemenski radikalizem zmagujeta. A ko se bo boljševistično razdoro delo združilo s separatističnim prizadevanjem plemena ter bo prevzelo hrvatske in srbske množice — tedaj se začne revolucija. Gospodje ministri, odprite ventile!

Kakor se zdi, so poklicani krogi začeli uvidevati resnost položaja. Te dni je odpotoval v Belgrad dr. Budisavljević. Njegova naloga je, da belgrajski vladi poda točno sliko položaja in skuša doseči skorajšnje odpuščanje. Drugeče utegne biti prepozno; hrvatski utegne izbruhniti ponoči, ko bomo spali.

Politično pismo iz Bosne.

(Izvirno poročilo »Slovenca«.)

Sarajevo, dne 7. februarja.

Med brati Srbi v Bosni in Hercegovini se je začela akcija, ki vsekakor ne more škoditi naši državi celoti, a je simptomatična. Bosna je dožela skrajnosti, ekskluzivizma. In kakor v državljanskem življenju nima dobro urejenega srednjega stanu (milijonarji in skrajni siromaki tvorijo gospodarsko sliko Bosne), tako tudi v političnem življenju ne pozna zlate srede. Tako pri Srbih kakor pri Hrvatih. Kriva je temu prostost, avstrijski režim in politična vzgoja.

Med Hrvati je velik del dosedanjih uradnikov, ki so — zaradi kruha — avstrijsko mislili in avstrijsko delali. Sedva sprejemajo danes te ljudi v naši družbi z nezaupanjem in narodna vlada ima polne roke dela s premeščanjem in vpokojevanjem uradnikov. Med njimi je takih, ki imajo na svoji duši črna zločina, posebno veleizdajniške procese. Proti tem ljudem zahteva objektivna javnost postopanje in zaslišeno kazni.

Z druge strani padajo v ekstrem srbski radikalci, predvsem tisti, ki se zbirajo okoli »Srpske Zore«. Predaleč gredo in s svojimi nastopi rušijo zgradbo narodnega in državnega edinstva. To so ljudje, ki so vajeni sovraštva in ne morejo brez njega živeti. Ako ni predmeta za sovraštvo, ga je treba ustvariti. V stolpcih »Srpske Zore« boste našli odkrite napade proti hrvatskemu plemenu, na javnih shodih se odkrito posmehujejo jugoslovanstvu. Glavna njihova zahteva je: prispojitev Bosne in Hercegovine neposredno kraljevini Srbiji in strogo centralistična uredba države pod dinastijo Karadjordjevičev brez vsakršnih pokrajinskih avtonomnih meja. V zahtevi glede centralistične uredb države se strinjajo z njimi tudi bosenski Hrvati, v vprašanju aneksije pa gredo narazen. Hrvati pravijo: Dinastija Karadjordjevičev je z narodnimi zastopniki SHS uredila naš državni jugoslovanski ustroj. Regente v svoji proklamaciji po-

daljšal veljavnost bivših zakonskih predpisov. Kdor razdira to uredbo, pripravlja notranji prevrat in je kriv zločina v zmišlu kazenskega zakona. Slovenci in Hrvati so ravnopravni s Srbi. Ne rušite državnega ustroja, ker s tem podajate roko v pomoč požrešni Italiji. — Srbski radikalci pravijo: Srbija nas je osvobodila in samo ona ima pravico, da vodi naše državno življenje. To je volja srbskega naroda v Bosni in Hercegovini. Vi ste temu zato nasprotni, ker ste še vedno prežeti z avstrijanstvom.

Tako se govori, a v resnici so razlogi bosenskem aneksionizmu globlji. Boje se namreč, da vlesile ne bodo hotele priznati države SHS. O političnih nazorih jih je bil informiral Pašić, ko je bil zadnji-krat v Sarajevu in je pozdravil »Srbe vseh treh vov«. Kot svojega zaupnika je imenoval za Bosno in Hercegovino odvetnika dr. Srškića. Ne verujejo v Jugoslavijo, zato pa hočejo zagotoviti politična tla za veliko Srbijo s pripoljvitvijo Bosne in Hercegovine, Srema in Vojvodine. Kaj bi se v tem slučaju zgodilo s slovenskim Primorjem, s hrvatsko in slovensko Istro ter Dalmacijo, za to se ne brigajo.

Dr. Srškić je dober kričal. Na srbski svetosavski skupščini je nastopil celo proti organizaciji naše vojske, ki jo pripravljata polkovnik Milan Pribičević in vojvoda Žiranić. Zastopnik oblasti ga je moral večkrat prekiniti v govoru. Dr. Korošec je zasmehljivo nazval »Jugoslovenca«, ki bi bolda imel biti poleg kralja Petra suveren hrvatsko-slovenske Jugoslavije. Zanimivo je, kako so danes mnogi radikalci bojeviti, a svoj čas, ko je Slo za organizacijo v prid jugoslovanski deklaraciji, so se v Sarajevu pred dr. Korošcem skrivali in rekli: »Ne, ne moremo. To, kar začenja dr. Korošec — je »Staatsverrat«! Dejstvo je, da je našel takrat dr. Korošec v Sarajevu gorečih pristašev za jugoslovansko idejo samo v enem delu Hrvatov. Bili so tedaj med radikalci tak, ki so sprlo veleizdajniških procesov izjavljali: »Sram me je, da sem Srb!« Bila bi a strašna krivica, ako bi radi tega generalizirali in metali blato na vse Srbe v Bosni in Hercegovini — kakor to dela »Srpska Zora« nasproti Hrvatom.

Neresnost, šovenstvo vlada samo v enem delu sarajevskih in banjeluških Srbov.

Danilo Dimović sedi danes z nekoliko uglednimi Srbi na vladi in se ne strinja z aneksionizmom radikalcev. Niti predsednik vlade Čiko Jevčević ne soglašajo s njimi, dasi so ga v njegovi odsotnosti izvolili za častnega predsednika svoje svetosavske skupščine.

Vasilije Grdijč z nekoliko profesorji, bivšimi člani srbske skupine krog »Naroda«, snuje novo narodno-demokratsko stranko. Izdajala bo svoje glasilo.

Kakor se vidi, med bosenskimi Srbi ni edinstva in zato radikalna »Srpska Zora« ne more govoriti v imenu srbskega naroda v Bosni in Hercegovini. Celo mlajši elementi ne soglašajo s »Srpsko Zoro«, marveč so o se zbrali krog Ra-de-us (radikalno demokratske napredne mladine), ki izdaja svoje glasilo »Slovenski Jug«.

Te dni pride v Sarajevo minister Svetozar Pribičević, pa upajo, da se njemu posreči konsolidacija hrvatskih in srbskih vrst z organizacijo »jugoslovanske demokratske stranke«.

V hrvatskih vrstah je več edinstva. Hrvati radostno pozdravljajo dinastijo Karadjordjevičev in državno centralizacijo s to pripombo, da se bodo vedno borili proti absolutističnemu centralizmu. »Hrvatska narodna zajednica« zbira vse Hrvate brez razlike kulturnih nazorov. V nedeljo dne 9. t. m. se bo vršil važen sestanek, na katerem se bodo določila imena hrvatskih delegatov iz Bosne in Hercegovine za državno veče. Hrvati iz Bosne in Hercegovine se bodo pridružili zmerni struji centralistov. Kot hrvatski delegati za državno veče se navajajo med drugimi: dr. Kukrić, predsednik »Hrv. Nar. Zajednice«, msgr. Cankar, dr. Milan Marković, fra Didak Buntić, fra Markušić. Poseben ugled uživajo v političnih krogih bosensko-hercegovski franjevaci. Hrvati iz Hercegovine zahtevajo razen dveh d. jure delegatov še enega, ki bi se izbral iz kmetkega stanu.

»Hrv. Nar. Zajednica« je po svojih ustanovah bolj kulturno-prosvetno društvo. Zato obrača nase večjo pozornost gibanje mlajših hrvatskih intelektualcev, ki se zbirajo okoli dnevnika »Jugoslavije«. V kolikor je vaš dopisnik informiran, »Jugoslavije« ni nikako nadaljevanje bivšega »Hrvatskega Dnevnika«, kakor so to napačno trdili nekateri listi. Med »Jugoslavije« in bivšim »Hrvatskim Dnevnikom« je samo ta zveza, da sta bila dva urednika »Jugoslavije« vržena iz uredništva »Hrv. Dnevnika« radi njunega jugoslovanskega pisanja na ceto. Konzorcij »Jugoslavije« sestavlja krog Hrvatov laikov in duhovnikov v Sarajevu in na deželi in med njimi so tudi bosensko-hercegovski franjevaci. Kolikor opazamo, pojmuje »Jugoslavije« poleg oficijelnega »Narodnega Jedinstva« naš današnji položaj in narodne ideale najpraviše. Zato jo sprejema tako hrvatsko kakor tudi srbsko občinstvo s posebnimi simpatijami.

Kam pojdejo muslimani? To je vprašanje, o katerem se danes tudi pri nas mnogo govori. Muslimani so izredno plodni s programi. V zadnjem času jih je izšlo pet do šest. Tolika zmeda je med njimi. »Jednakost« je glasilo muslimanske demokracije, ki stoji srbskim radikalcem zelo blizu. »Vrijeme« je glasilo muslimanske organizacije, nezadovoljnežev, ki so ozlovoljeni vsled postopanja pravoslavnega prebivalstva nasproti muslimanom začasa prevrata. Z dožele prihajajo žalostni glasovi, da so se pravoslavni kmetje nasproti muslimanom nekorektno obnašali, posebno prve dni po proglasitvi narodne svobode. No, resnica je pa tudi, da je pravoslavno prebivalstvo l. 1914. ob začetku vojne od muslimanov mnogo pretrpelo. Zato se vse te nekorektnosti v deželi smatrajo kot čini osvete, ki nimajo ne narodnega ne verskega značaja, marveč so bolj osebni, lokalni, boljševistični. Na svetosavski skupščini so poskušali srbski radikalci, da bi z lepimi besedami, potegnili k sebi muslimane, a zdi se, da je to ostalo brez uspeha.

Bosenski socialni demokrati so se tudi razdelili v dva tabora: eni so internacionalci okrog »Glasa Slobode«, ki so ljudi nasprotniki zagrebških vladnih socialistov, posebno Korača in Bukšeka. Te vodi G. Jakšić, o katerem se je celo raznesel glas, da hoče vzdigniti revolucijo proti narodni vladi. To je pripovedovala ulica. — Drugi so nacionalni socialisti okolo

on je resnično najbolj grd izmed vseh. — A sedaj vas prosim, dajte mi kuharske bukke.

Uboji mladenič je izginil in se vrnil s celim kupom knjig. »Louys Prévost, Maupassant; oprostite, to niso knjige za dame.«

»Larifari, moje ime je Zahradnikova, sem sama pisateljica, a za danes naj bodo kuharske bukke.«

Zahtevane knjige ni mogel najti in pomočnik se je predrznil v svoji srčni bolečini stopiti v svetišče gospoda Straha.

»Gospodična Zahradnikova je prišla.«

Ves preplašen se je šef prebudil. »Gotovo hoče zopet, naj založim kak roman. Recite, da sem mrtev, da nisem doma.«

»Želi le kuharske bukke.«

»Potem ji dajte Slovensko kuharico,« je v omari za akte.«

»Za akte?«

»Da, tam v omari poleg okna! Ne razumete?«

»Lepa stvar,« si je mislil pomočnik, ki je ljubil red, a vendar je bil zadovoljen, da je mogel izpolniti željo gospodične Zahradnikove.

Ko je dama odšla, se je vsedel na stol pred pult in zakril obraz z rokama. Oh, ta Roza je bila tako nežna in tako lepa, a v njej je bilo samo prikrivanje in laž, in njegova duša je bila tako žalostna in pobita, da ni ne slišal ne videl, kaj se je godilo okoli njega.

»Gospod Grdun!«

Mladi potrti mož je povsli roke in se trudno ozrl, kakor bi ne bil prav nič pre-

senečen, da je prišel njegov lep, lažnjivi ideal.

»Ali ste našli srce?«

»Ne,« je rekel in skočil s svojega sedeža, »in sedaj tudi nimam več časa, da bi ga iskal, ker hočem proč od tukaj.«

Roza se je prestrašila.

»O, kako škodati Zakaj nas hočete tako hitro zapustiti?«

»Zakaj? Ker vas ljubim, in — ker sem najgrši človek na svetu.«

Gospodična je, svesta si svoje krivde, povsila oči, razžaljeni mladenič pa je velikih korakov hodil gor in dol.

»Hoteli ste me prevarati, da bi mislil, kako sem vam simpatičen, in naskrivaj ste me zasmehovali. To ni bilo lepo; to ni bilo plemenito, gospodična Strah.«

»Nehajte,« je vzkliknila Roza, »vi hodite po mojem srcu, hodite z nogami.«

Zaskripalo je in zahreščalo, in pomočnik se je prestrašil. O strilih srcih je večkrat bral, da bi pa škripali in pokali, so pisatelji menda pozabili omeniti.

»Hitro vzdignite nogo, desno, prosim!«

Ubogal je in zapazil zlato srce. Gornji pokrovček je bil odtrgan, spodnji še nepokvarjen, in v njem je zagledal pod steklom svojo lastno sliko, ravno isto, ki jo je pred dobrim mesecem poslal gospodu Strahu.

»Kaj pomeni to,« je jecljal, »kako naj si to pojasnim, zakaj nosite mojo sliko v vašem srcu?«

Ker vas ljubim,« je drnila gospodična Strah, »ker mi je bilo takoj pri pogledu na vašo sliko jasno, da bo moj mož ali pa nobeden.«

Tedaj je objel srečni mladi mož zardelo dekle. »Roza, nobena sila na svetu me ne loči več od tebe!«

Seveda je zakričal tako glasno, da se je gospod Strah vsled teja v sosednji sobi zbudil in ga takoj ločil.

»Imate 50.000 K?« ga je hladno vprašal.

»Sedaj žalibog ne,« je odvrnil pomočnik ves zmešan.

»Torej ne, potem hitro spravite in porbite svoje stvari, ker ste odpuščeni iz službe; in ti, Roza, takoj v svojo sobo!«

Oče je ostal sam v trgovini in se je moral prerekati s predrznimi ljudmi. Če ni bilo drugače cel dan nikogar v trgovino, so bila sedaj cel dan vrata odprta. Otroci so hoteli krede, služkinje pošne znamke in poštar je prinesel brzojavko za gospoda Grduna.

»Ga ni tukaj,« je zamrmral šef, »položite zaenkrat na mizo.«

Ta človek je pa že nesramen, da si pusti pošiljati brzojavke. Gospodu Strahu se je zdelo tako. Ves utrujen je sedel na pult, pa komaj je sedel, že je prišla Zahradnikova.

»Vendar sem vas enkrat dobila doma,« je rekla dama, »imam namreč nov roman, če ga bodele založili.«

»Od zadnjega romana je še 990 izvodov v založbi.«

»O, tega bodo takoj pokupili, je tako nežen, tako poln poetične lepote. Pa kaj bi se hvalila, saj bodele sami brali.«

»Pod nobenim pogojem.«

Tudi dobro, potem recitirala. Tu je takoj pritor med markizom in Lidijo, in Zahradnikova je deklamirala z globokim

glasom: »Če me prav odženeš s hladno besedo, ti bom sledila, ker tvoja pot je moja pot, ker te ljubim.«

Gospoda Straha je obšla groza, rešil se je na lestvo, a pisateljica je splezala za njim, tri stopnjice visoko.

»In če bi se povzpela na najvišje gore, da bi sivi oblaki obkrožili tvoje rame, bi ti sledila.«

Gospod Strah je splezal po drugi strani dol, bila je lestva z dvema kriloma, a Zahradnikova je prišla takoj k njemu.

»In če bi se skril v razpokah zemlje, kjer rijejo črvi, bi ti sledila, ker te ljubim. — Tako govori Lidija, medtem prinese služabnik pismo. Marquis pristopi, ga vzame, odpre, in obenem stopi Zahradnikova k pultu, vzame brzojavko in jo odpre.

»Kaj delate,« je branil gospod Strah, »to vendar ni za grofa.«

»Vsekakor ne,« je mirno odgovorila pisateljica, »ampak za vašega pomočnika, gospoda Grduna.«

In ker je že odprla, je tudi prebrala, kar je bilo pisanega.

»Tako srečen človek,« je vzkliknila, »taka sreča, taka nezasiščana sreča. Gospod Strah, veste kaj, vaš pomočnik je zadel glavni dobiček.«

Šefa stare firme je spreletela vročina in mraz, z magično močjo ga je vleklo k Zahradnikovi. Pogledal je čez njeno ramo, iztegnil vrat in prebral brzojavko: »Vaša številka je zadel glavni dobiček, Izak & Jakob.« Če bi bil to sluti od pol ure, ne bil nikdar zapodil, a moža iz hiše.

Mogoče pa ni bilo še vse izgubljeno, in gospod Strah je kot na perotih zletel v

»Zvonac, večji del bivši kaznjenci iz veleizdajniških procesov.

Narodni vladi se v političnem oziru morejo očitati nikake neukorečnosti. Ona postopa po direktivi iz Beograda in čisti interese načela narodnega in državnega edinstva ter verske tolerance. V upravnem oziru je mnogo pomanjkljivosti. Mnogo slabega je provzela od stare »Landesregierung für B. u. H.« Na vladi sede ljudje, ki so jako sposobni morda za za-

sebna podjetja, toda za upravo dežele niso kvalificirani. Oddelki za socialno skrb, ki je v današnjih dneh najvažnejši, je rehal delovati že prve dni svobode. Svobodna trgovina t. j. svobodno gibanje stvari se je razpasla v Bosni in Hercegovini kakor morda v nobeni drugi deželi naše države. Zednje dni se vrši nekaka anketa za maksimiranje cen, a brez vidnih in stvarnih uspehov. Uradništvo se upira in prireja javne shode proti draginji.

Pogajanja za demarkacijsko črto na Štajerskem.

Maribor, 10. februarja ob pol 8. uri zvečer. Tu se vrše razprave o določitvah glede zopetnega miru na štajerski demarkacijski črti, kakor tudi glede ugotovitve premirja med Jugoslavi in Nemško Avstrijo do končne mirovne konference.

Sporazumno se je že naprej ugovarilo, da ti sklepi ne tvorijo nikakega predjudica za končnoveljavno določitev drž. mej med obema državama.

Doseglo se je doslej naslednje:

1. Da se zagotovi popolno premirje in se zabrani zopetna sestava oboroženih tolpa in njih napadi, smatrate obe stranki za potrebno, da se za vsako državo določi demarkacijska črta, katere se ne sme prekoračiti, tako, da je med obema črtama neprekorajljiv nevtralni pas. Mir in varnost tega pasu prevzame nemško-avstrijsko orožništvo. Število mož in postaj tega orožništva ne sme presegati števila v mirnih časih.

2. Demarkacijska črta I. za čete države SHS in II. demarkacijske črte za čete Nemške Avstrije. (O tem se v trenutku, ko to poročam, še pogajajo. Doslej so, kakor sem zvedel, Nemci Slovencem koncedirali Radgono, Cmurek in Špilje, ozir. železnico Špilje—Radgono.)

Vse sovražnosti so ustavljene na celi črti. Ujetnike morata obe stranki izročiti takoj nazaj. Nobene kazni za osebe, ki so se udeležile nemirov ali agitacij. Taki se takoj izpuste brez nadaljnjih posledic. Radgoni naložena kontribucija se preklicuje. Opekarna mesta Radgone v Borocih pri Ljutomeru se prepusti mestu v svobodno uporabo.

3. Moški nemške narodnosti v okrajnih glavarstvih Ljpnica in Radgona južno od jugoslovanske demarkacijske črte so prosti vojaške službe v Jugoslaviji, dokler mirovna konferenca končnoveljavno ne določi državnih mej. Jugoslavija v teh krajih ne bo izvedla nobenih vojaških naborov, Moški, podvrženi vojaški dolžnosti, ki so zbežali v Nemško Avstrijo, se smejo vrniti brez kazni; ampak ti ljudje se ne smejo sprejeti v nemško armado.

4. Glede pošte, brzjava ostane status quo, kakor pred 4. februarjem. Ravno-tako tudi politični in davčni uradi.

Vzdrževanje javne varnosti južno od jugoslovanske demarkacijske črte preskrbi organi države SHS, severno pa orožniki Nemške Avstrije.

Levoz živil iz ozemlja, zasedenega od čet države SHS, levi breg Mure od Špilja do Radgone, je prost.

Civilno prebivalstvo v nevtralnem pasu, kakor tudi 10 km južno in 10 km severno od obeh demarkacijskih črt, ne

vežo, kjer se je kar ves solzan poslavljaj. »Otroka moja,« je ganjen vzkliknil, »odpuštila mi,« in prijel ju je za roke in vlekaj za seboj v prodajalno.

»Dragi Grdun, vi ste dober človek. odpustite očetu, ki se je motil. Spoznal sem medtem svojo zmoto, da sam denar ne osreči človeka, in talentiran, napreden mož je več vreden kot 50.000 kron. Vzemite mojo hčer, prav rad Vam dam Rozo.«

Gospodična Zahradnikova je pazno prisluškovala, če bi se mogoče ta prizor dal uporabiti za kak roman. Ko se ji je zdelo, da je prišel pravi trenutek, je zapetila brzjavko in jo podala ženinu.

»To-le je ravno kar prinesel nekdo za vas.« Gospod Grdun je vzel, prebral, in molčal dolgo časa. »Rozo, papa,« je rekel končno ves vesel, »pomislita, ta slučaj, ta brezmejna sreča, zadel sem prvi dobiček. Prvi dobiček v industrijski loteriji, divan, posteljo in pisalno mizo.«

Gospod Strah ni znorel, tudi se ni onesvestil, ostal je čisto miren. Hladnokrvno si je rekel, da je zašel v ožino, iz katere ni pravega izhoda.

»Hišno opravo si dobil?« Njegov glas se je malo tresel, ko ga je tako vprašal.

»Da,« je vzkliknila presrečna Rozo, »in še lepo pisalno mizo.«

»Torej ne denarja,« je rekel tiho gospod Strah, »potem je najboljšje, ljubi sin, da ostanete pri meni v trgovini.«

»Menda ja,« je vzkliknila Zahradnikova, sluteča, da bo dobila založnika za svoj roman, in sicer kot kompanjen. Strah, Grdun & Co., kako lepo to zveni.

Tako se je tudi zgodilo, in koder tega noče verjeti, naj pogleda v adresno knjigo, to je vsakemu prosto.

sme imeti orožja. Orožje smejo nositi samo vojaške formacije.

Obe stranki prosita majorja Monteguja za ententne nadzorovalne organe na stroške obeh strank. Ti kontrolni organi izvajajo uvaževanje nevtralnega pasu in držijo ta pas pod strogim nadzorom.

Da se bo od obeh strani držala ta pogodba, prosite obe stranki majorja Monteguja, da v slučaju kršenja pogodbe izposluži eventualno prisilna sredstva pri ententi in da se kaznujejo vsa samovoljna dejanja.

Člani komisije.

Maribor, 10. febr. Pogajanja za demarkacijsko črto se udeležujejo francoski major Montegu in njegov pribočnik (stotnik), general Maister, njegov generalstabin načelnik Anhent, podpredsednik dež. vlade za Slovenijo dr. Žerjav, okrajni glavar dr. Lajušič, zastopnik mariborskih Slovencev dr. Rocina. (Dr. Hohnjec je zadržan.) Deželni glavar dr. v. Kaan, vojaški zastopnik nemškega štaba polkovnik Lunzer, zastopnik Radgone dr. Kamnikar, zastopnik nemških kmečkih občin Špilje—Radgona dr. Brodmann in Obrajne. Za tolmača je bil mariborski slovenski odvetnik dr. Josip Rapoc.

Kako se vrše pogajanja.

Maribor, 10. svečana ob 8. uri zvečer: Pogajanja so velezanimiva. Po trije in trije člani konference stoje skupaj in se pogovarjajo tako glasno, da morajo mnogokrat nekatere skupine prekiniti svoje posvetovanje. Najbolj glasen in gostobeseden je dr. v. Kaan. V tem trenutku, ko Vam to poročam, se je komisija razdelila v razne skupine (politično, gospodarsko itd.), ki sedaj vsaka zase zboruje.

Glavno preporno vprašanje je železnica Špilje—Radgona. Velik del te železnice je do tega trenutka za nas zagotovljen. Sedaj se vrši živahna razprava za del železnice pri Cmureku in Špilju.

Med Nemci v Mariboru.

Maribor, 10. svečana ob 8. uri zvečer: V mestu je vse pokoncu in z veliko napetostjo se pričakuje izid konference. Nemci govorijo, da bo šla demarkacijska črta ob Dravi. Posledice te govorice se poznajo tudi v gostilnah, ki so živahnije kakor ponavadi.

Nemci kršili premirje.

Radgona, 10. febr. V času, ko je bila francoska komisija z generalom Maistrom v Cmureku, da si na lico mesta ogleda položaj, so nemške tolpe, ki tabo-rirajo severno od železnice, kljub sklenjenemu premirju oddale več strelcev. Več članov te komisije je bilo v Cmureku izpostavljenih smrtni nevarnosti, tudi von Kaan ni bil izvezt.

Premirje na štajerskem podaljšan.

Gradec, 10. svečana. (Lj. k. u.) Dun. kor. urad poroča: 24urno premirje povodom potovanja francoskih častnikov in deželnega glavarja dr. Kaana po radgonskem in cmureškem okraju sklenjeno z Jugoslavi se je podaljšalo v svrhu nadaljevanja pogajanj zaradi določitve demarkacijske črte za nadaljnjih 24 ur, torej do jutri zjutraj. Kakor se čuje, so vznemirjajoče vesti o mnogobrojnih žrtvah v Radgoni, neresnične; internacijo oseb v mestu Radgoni so baje že razveljavili.

Maribor, 10. svečana. Jutri zjutraj ob 7. uri se neha tedanje začasno premirje, sklenjeno med Maistrovimi četami in nemškimi tolpmi. Ako nocoj konferenca ne bo imela ugodnega uspeha, se bodo jutri zjutraj ob 7. uri zopet začele sovražnosti.

Ameriška komisija v Mariboru.

Maribor, 10. februarja. Danes je dospela posebna ameriška komisija v Maribor, da se pogaja s tukajšnjimi vojaškimi in civilistnimi oblastmi glede prevoza 50.000 ton različnih živil iz Amerike preko Špilja na Češko. Tej komisiji načeljuje polkovnik a svojim pribočnikom-poročnikom. Popoldne se je vršilo pri okrajnem glavarju dr. Lajušicu posvetovanje, katerega so se udeležili vsi člani komisije za demarkacijsko črto. Naši zastopniki so Američanom zagotovili popolnoma prost in neoviran prevoz živil za Čehe preko Špilja. Zastopniki Nemške Avstrije pa niso karali tiste pripravljenosti, vendar so

se nazadnje udali. Opoldne je vodja ameriške komisije povabil člane konference na obed v kolidorirko restavracijo. Obed so pripravile ameriške kuharice iz ameriških živil, katere nosi polkovnik seboj. Obed se je skuhal v ameriški kuhinji.

Na Dunaju pričakuje to ameriško komisijo češki poslanik Tusar.

Josip Pogačnik jugoslovanski zastopnik na Dunaju.

Skupna vlada v Beogradu je imenovala za zastopnika kraljevstva Srbov, Hrvatov in Slovencev na Dunaju prejšnjega predsednika Narodne vlade v Ljubljani Josipa Pogačnika, za njegovega namestnika pa dvornega svetnika v bivšem skupnem finančnem ministristvu dr. Božidara Cerovića. Čehoslovaško republiko in Jugoslavijo zastopata sedaj ista dva politika, ki sta zastopala Čehje in Jugoslavo tudi v predsedstvu avstrijske poslanske zbornice. Tusar je bil namreč tudi podpredsednik poslanske zbornice.

Tabor v Spodnjem Dravogradu.

(Izvirno poročilo »Slovenca«.)

Spodnji Dravograd, 10. februarja.

Velikasten tabor naših obmejnih Slovencev se je vršil v nedeljo, dne 9. februarja v Spodnjem Dravogradu. Bil je to prvi tabor koroških Slovencev onkraj Drave. Ob 10. uri je bila v prostiški cerkvi slovesna služba božja, katere se je udeležilo tukajšnje vojaštvo in velika množica iz vse okolice. Svirala je vojaška godba iz Maribora, propovedoval je črnski župnik Rozman. Kljub hudemu mrazu se je vršilo zborovanje pod milim nebom in nad tisoč oseb broječa množica je pazno sledila govornikom, ki so pajasnjevali naše jugoslovanske cilje in namene. Otvoril je zborovanje gerent Verd-nik, predsedoval je župnik Rozman. Med govori je svirala godba. Govorili so gg. dr. Lovro Pogačnik iz Ljubljane, goriški vojak Pavlica, dr. Ravnik iz Maribora, urednik Zebot, okrajni glavar slovenjegraški dr. Ipavica, dr. Srnc iz Celja. Pozneje se je nadaljevalo zborovanje v notranjih prostorih, kjer se je govorilo zlasti o šolstvu (gosp. nadučitelj Alt). Na shodu so se soglasno sprejele resolucije.

Zborovalci, zbrani dne 9. februarja iz štajerske in koroške na velikastnem taboru v Spodnjem Dravogradu, slovesno izjavljamo, da je ta naša zemlja pristna jugoslovanska last in vsled tega neločljiv del samostojne in neodvisne države Slovencev, Hrvatov in Srbov.

Najodločnejše protestiramo proti naselbi našega ozemlja po Italijanih in nemških tolpa in nasilnemu ter protipostavnemu postopanju po tujcih zasedenih krajih slovenske zemlje; zlasti protestiramo tudi zoper nepostavno glasovanje za nemško Avstrijo po starodavnih, zdaj po Nemcih zasedenih slovenskih krajih.

Naši narodni vladi izrekamo zaupanje ter jo pozivamo, da odločno brani našo zemljo naše meje. Našemu vojaštvu izrekamo iskreno zahvalo za našo branbo in ga pozivamo, da odločno in neustrašeno vztraja tudi naprej.

Zbrane množice pozivajo Narodno vlado, da otvori 350 šolarjem, ki so že 6 mesecev brez pouka, namudoma v Spodnjem Dravogradu slovensko šolo ter pokliče na njo zavedno slovensko učitelstvo, da se popravijo tako krivice, ki jih je doslej delala ponemčevalna šola.

Bratstva med Hrvati in Slovenci mora biti konec, sicer se Nemcem teritorialna letina ne bo dobro obnesla.

Ljubljanski dopisni urad poroča z dne 10. februarja: Ako naj se izpolnijo nemške želje, troimenski jugoslovanski narod ne sme biti složen, marveč mora biti nezediten, razdeljen v plemena, ki jih ne veže iskreno bratstvo, ki se marveč medseboj prepirajo in v notranjih bojih slabijo. Da dosežejo toli zaželjeno notranjo razrvanost, se Nemci ne sramujejo nobenega sredstva in poizkušajo z vsi trepetajočo vneto propasti izročnega zlonosca zasejati razdor vsaj med nas in naše brate hrvatskega jezika, če že ni mogoče doseči razpor med vsemi tremi jugoslovanskimi plemeni. Zasledujoč take smotre, je dunajska »Zeit« z dne 9. febr. priobčila vest, da se je v Špiljah uprl 600 mož hrvatskega pehotnega polka belovarskega in nikakor ni hotelo v radgonski okoliš ter nad nemško-madžarske čete in tolpe. Uporno hrvatsko moštvo je, tako zatrjuje »Zeit« z vsi resnobo prekanega intriganta, izjavilo, da ne pojde v okoliš, ki je po njegovem mnenju nemški in kjer zato nima nič opraviti. Da so Nemci pojav nediscipline pri imenovanem bataljonu urno poizkusili

izrabiti politično in storili vse, da iz trga docela nepolitičnega, zgolj vojaško disciplinarnega slučaja ukujejo čim bogatejši politični kapital, dokazuje dejstvo, da so vest o špiljskem dogodku jedro tudi po brezštevnem brzjavu poslali v svet; in sicer priloženo tako, da bi služila razdrinjati bratstva med Jugoslavi in hkrati tudi njihovim teritorialnim aspiracijam. V svojem radiogramu namreč že zatrjujejo, da se hrvatski vojaši zato niso hoteli ukloniti povelju, iti v radgonski okoliš, »ker ne marajo osvojevati čisto nemške zemlje«.

Da se vsa stvar prav presodi, pričakuje Ljubljanski dopisni urad v nastopnem službeno poročilo, ki ga je bil z merodajne strani prejel kot odgovor na zgoraj omenjene nemške vesti. Razjasnjuje službeno poročilo slove: Pri hrvatskem belovarskem bataljonu se je zgodil slučaj nediscipline, vsled česar je bil bataljon poslan v Celje, kjer se vrši prvi krivcem sodno postopanje. Vzroki temu slučaju so čisto drugi, nego jih navajajo nemška poročila, in s tam označenimi niso v prav nobeni zvezi. Za dokaz služi dejstvo, da je bataljon karlovačnega polka takoj in z vso zanesljivostjo izvršil nalogo, ki je bila odmenjena belovarskemu bataljonu.

Država SHS.

Nova vlada v Banovini.

Zagreb, 10. februarja. Tekom razgovorov med strankami in centralno vlado se je slednjič posrečilo doseči sporazum v tem smislu, da število poverjeništev v Zagrebu ne bo omejeno samo na štiri resorte, kakor je centralna vlada prvotno zahtevala. Število poverjeništev bo ostalo isto kot doslej.

Dalmatinske občine — Wilsonu.

Split, 10. (Lj. k. u.) Dalmatinski dopisni urad poroča: V Pariz je odpotovala posebno odposlanstvo občin iz okupiranega dela Dalmacije, da poda mirovni konferenci plebiscit, kjer se izraža jasno in odločno volja, da smatra prebivalstvo svojo prirodno domovino za jugoslovansko in da protestira proti prispojiti Dalmacije k tuji državi, kakor Italiji. Obenem so poslali predsedniku Zedinjenih držav, Wilsonu, nastopno brzjavko: Legitimirani predstavitelji 34 izmed 35 okupiranih občin (občina Obrovac je izostala, ker so okupacijske italijanske oblasti zaprle ali deportirale nabiralce za plebiscitarne izjave in zaplenile te izjave) pošiljajo s svojege sestanka v Splitu, v srcu jugoslovanske Dalmacije, poklon in pozdrav vodji največje demokracije sveta v imenu podpisane prebivalstva okupiranega dela Dalmacije, ki je komaj osvobojeno izpod avstrijskega jarma prišlo pod drug ne manj težak jarem. Predstavitelji protestirajo proti pretenzijam, da se ta eminentno jugoslovanski kraj loči od jugoslovanske Dalmacije in od druge Jugoslavije in prispoji kraljevini Italiji, od katerega ga ločijo morje, zgodovina, jezik, tradicije, običaji, interesi in neomajna volja 97 odstotnega prebivalstva. Ker zaradi slabih promelnih zvez niso mogli priti korporativno v Pariz, da se poklonijo in da izrazijo želje prebivalstva, pošiljajo izbrano deputacijo, ki bo prinesla plebiscitarne izjave, iz katerih je razvidno, da se je za obdano zahtevsko izjavilo preko 77 odstotkov in za ostale preko 99 odstotkov. V onih občinah, kjer sedaj zaradi persekcij okupacijskih oblasti ni bilo mogoče dobiti izjav, bi bil odstotek še večji. Z izjavo globekega spoštovanja in z uverjenjem, da na temelju vaših načel izza konference zasije svetlo nov svetel dan, kličejo: »Živio predsednik Wilson in živelo bratstvo vseh demokracij na svetu!«

Dalmatinski župani hočejo v Pariz.

Split, 10. (Lj. k. u.) Dalmatinski tiskovni urad poroča: Položaj v Dalmaciji je med vsemi ostalimi jugoslovanskimi pokrajinami izredno težaven. Polovico dalmatinskega prebivalstva trpi pod tano okupacijo. Dežela je popolnoma odrezana od Zagreba, Ljubljane in Beograda. Ker sta Reka in Knin v italijanskih rokah, je dovoz živil zelo otežkočen. Preganjanja, aretacije in deportacije v Italijo so na dnevnem redu. Vsled tega so načelniki okupiranih občin sklenili, da gredo osebno v Pariz in da vzamejo seboj plebiscitarne izjave svojih občin. Ti odposlanci nikakor ne čujejo voditi svojo zasebno politiko ter so to svojo namero sporočili vladi v Splitu, ki je ta korak odobrila ter vzela organizacijo v svoje roke. O tej stvari je obvestila tudi dr. Josipa Smoljaka, kot uradnega predstavitelja države SHS, ki je ta korak istakotako odobrila. Odposlanci imajo na razpolago obilo podatkov iz okupiranega ozemlja ter jim je strogo naročeno, da se morajo v Parizu javiti poslaniku Vesniću, ministru dr. Trumbiću ter delegatu dr. Smoljaki, s katerimi se morajo dogovoriti o nadaljnjem postopanju. Odposlanci nimajo namena, voditi nikake samostojne politike, tvevati hočejo izročiti le zunanjim predstaviteljem države SHS gotove dokaze o

italijanskih nasilstvih in jugoslovanskem značaju Dalmacije. To je bilo treba pojasniti z ozirom na uvodni članek o nezaželenih diplomatih lista »Riječ SHS« od 1. februarja 1919.

Italijani na Reki.

Reka, 10. (Lj. k. u.) Italijani so izpraznili v Pulju vsa stanovanja nekdanjih avstrijskih častnikov. Vojaške barake so začeli podirati in jih spravljajo v Italijo. Morariško vojašnico, takozvano »Kaiser Franz Joseph Kaserna«, so prekrstili v »Caserna Nasario Sauro« v čast enega italijanskih ubežnikov, ki je dezertiral iz avstro-ogrskih vojske ter se boril v italijanskih vrstah proti avstrijskim četam. Bil je od Avstrije ujet in obsojen. Sedaj so priredili njemu na čast veliko svečanost, ki se je udeležil tudi vojvoda Aosta. Obenem so izkopali truplo Saura in ga na svečan način vnovič pokopali na pokopališču.

Iz Češke.

Kako bodo žigosali na češkem.

Praga, 10. svečana. (Lj. k. u.) Glasom čehoslov. tisk. urada poroča »Pondelník« o žigosanju češkega denarja ter češke krunice z vidnim znamenjem, ki je z ozirom na ugotovitve v prometu se nahajajočega denarja brezpogojno potrebno. Potrebno je tudi zaradi tega, da se ne bodo tudi nadalje uvažali bankovci iz Nemške Avstrije in tako zmanjšala veljavo češkega denarja. Češka finančna uprava bo izvršila to žigosanje na ta način, da bo nalepila na bankovce po 10, 20, 50 in 100 K kolke po 10, 20, 50 in 100 vinarjev in na bankovce po 1000 kron kolek za 10 kron, kakor se nalepijo kolki na račune. Ta preureditev veljave se izvede v najkrajšem času, približno v enem tednu, ko bodo meje države končnoveljavno določene. Bankovci po 25 in 200 kron ne bodo žigosani, ker so glasom odredbe češkega finančnega ministrstva kot plačilno sredstvo neveljavni. Tudi bankovci po 1 in 2 kroni ne bodo žigosani, ker je njih število pri skupnem številu v prometu se nahajajočega denarja brezpomembno. Ti bankovci ostanejo torej v sedanjih obliki veljavni.

Dunaj, 10. febr. (Lj. k. u.) Dunaj. kor. urad poroča: Dodatno k vesti, da namestnik čehoslovaška republika že v prihodnjih dneh kronske bankovce žigosati, piše »Neue Freie Presse«: Sedaj, ko je jugoslovanska država žigosanje kronske bankovcev že končala, nameravajo Čehi isto in bo najbrže tudi ogrska država enako postopala, s čemur zapade že stoletja obstoječa vrednostna enota. Nemška Avstrija se mora tedaj odločiti, da ovira promet od češkega finančnega ministra izprtih bankovcev, ki dolgi in promet bankovcev nenaravno množijo. List potem zahteva, da se takoj trgovskim potom uredi iz- in pritoj nemško-avstrijskih bankovcev, kakor tudi njih označba. Slednja naj se tako proizvede, da ne bo oviran navadni denarni promet in da ne bo postalo ljudstvo nezadovoljno. Med tem, nadaljuje list, postane veliko milijonov, katerih dolžniki nihče ne bo, posebno v Galiciji, v Bukovini kakor v inozemstvu brezdomovinskih. In ti bankovci, katere nobena posamezna država ne bo priznala, pojdejo pred mirovno konferenco, pri kateri se bo potem izkazalo, da se tudi čehoslovaška država in drugi del bivše avstro-ogrške monarhije svojemu deležu na vojnem dolgu ne bodo mogli izogniti. Tudi »Neues Wiener Tagblatt« zahteva nujen sistematičen odpor. Nemška Avstrija ne sme odjenjati buditi novim narodnostnim državam neprenehoma spomin in če treba dejansko dokazati, da nemška Avstrija ni nikakor identična s staro Avstrijo in da glede obveznosti stare Avstrije ni nič manj angažirana, kakor so Čehi ali Jugoslovani.

Dunaj, 10. svečana. (Lj. k. u.) Čehoslov. tisk. urad poroča: Listi javljajo, da se bo že prihodnje dni odredilo žigosanje bankovcev na ozemlju čehoslovaške republike. Odredilo se je vse potrebno, da bo žigosanje v enem tednu končano.

Poljsko.

Poljski deželni zbor.

Dunaj, 10. svečana. (Lj. k. u.) Kakor se poroča čehoslov. tisk. uradu, se je poljski deželni zbor včeraj sestal v Varšavi.

Med Poljaki in Litvinci.

Pariz, 10. febr. (Lj. k. u. Brezlično.) Litvinski informacijski urad javlja, da so se med Poljaki in Litvinci začela pogajanja o ureditvi vprašanj, ki se tičejo obeh narodov.

Pogajanja med Poljaki in Ukrajinci.

Dunaj, 10. svečana. (Lj. k. u.) Glasom čehoslov. tisk. urada javljajo vesti iz Lvo-va: Pogajanja med Poljaki in Ukrajinci trajajo pod predsedstvom ententnega generala dalje. Pogajajo se glede provizorne spoznanja o teritorialnih vprašanjih v Galiciji. Poljaki hočejo ustvariti

nevtralen pas, ki bi ga zasedle ententne čete; Lvov bi pa ostal v rokah Poljakov. Ukrajinci se pa nočejo umakniti z boryslavskega ozemlja. Nov predlog Rozwadowskega glede demarkacijske črte določa za mejo Bugovo črto in njeno nadaljevanje proti jugu do Gnile Lipe in Halicza. Vzhod bi ostal Ukrajincem.

Mirovni posvet.

Wilsonov zaupnik v Bernu.

Bern, 10. svečana. (Lj. k. u.) Čehoslov. tisk. urad poroča: Wilsonov zaupnik profesor Heron je došel v soboto iz Pariza v Bern. Po naročilu predsednika Wilsona je prisostvoval pogajanjem mednarodnega socialističnega kongresa. Heron je v soboto priredil dine, katerega so se udeležili Bernstein, Eisner in Kaitsky.

Razgovor med Orlandom in Wilsonom — nemogoč.

Milan, 10. (Lj. k. u.) Čehoslovaški tiskovni urad poroča: Izkazalo se je, da je važni razgovor, ki ga je hotel imeti Orlando s predsednikom Wilsonom o rešitvi srbskega in jugoslovanskega vprašanja, za sedaj nemogoč.

Italija se dobi kolonij.

Lyon, 9. svečana. (Lj. k. u. Brezlično.) »Corriere della sera« piše v enem svojih člankov, da sta Anglija in Amerika vstopili v svetovno vojno, da onemogočijo ograževanje od centralnih vevlasti, in da zrušijo nemški militarizem. Treba pa je to ob ureditvi francoskih in italijanskih mej poklicati radi tega v spomin, ker je potrebno, da se ta ureditev podredi splošnim interesom zveze narodov. Italijanski list nadalje razpravlja o ekonomičnem vprašanju in o odškodnini in trdi, da je Francija oz. Italija prešla največ krvi in žrtvovala svoje srečo. V naše veliko presenečenje pa se mirovna konferenca dosedaj še ni začela baviti z problemom razdelitve med alirance na račun vojne in z vprašanjem odškodnine. Vsekakor pa bi bilo umestno, da se v ožgled tolikih žrtev brez vsake kompenzacije razdelo kolonije sorazmerno med Italijo in Francijo.

Latinska četverozveza.

Rotterdam, 10. (Lj. k. u.) Čehoslovaški tiskovni urad poroča, da je glasom vesti »Politiken« Romanones v Parizu podpisal dogovor o latinski četverozvezi, ki bo tudi obstajala v zvezi narodov. V tej zvezi so Francoska, Italija, Španjka in Portugalska.

Pogoj Nemčiji.

Bern, 10. svečana. (Lj. k. u.) Čehoslov. tisk. urad poroča: Listi javljajo iz Pariza: Novi pogoji za premirje, ki se bodo stavili Nemčiji, bodo zahtevali zmanjšanje vojske na 23 divizij in oddajo vsega topniškega materiala. Listi poročajo dalje, da je to zahtevo povzročilo poročilo maršala Focha, glasom katerega more Nemčija zvišati število vojske v dveh mesecih na tri milijone, medtem ko morejo zavezniki v tej dobi postaviti samo 1.800.000 mož. Maršal Foch je izrazil tudi željo, naj zavezniki zasedejo ruhrsko ozemlje z Essenom.

Wetmar, 10. svečana. (Lj. k. u.) Glasom čehoslov. tisk. urada doznava poročevalec »Neue Freie Presse«, da zahtevalo Francozi za podaljšanje premirja z Nemčijo med drugim oddajo renskih ladij. Zavezniki zahtevajo nadalje oddajo ladij, ki se grade. Po nadaljnjih informacijah zahtevajo Francozi kot kompenzacijo za priklonitev Nemaške Avstrije k Nemčiji ne samo saarsko ozemlje, temveč tudi odklopitev Gdanskega od Nemčije.

Razna poročila.

Čas po vojni najvažnejši.

Praga, 10. svečana. (Lj. kor. urad) Čehoslov. tisk. urad poroča: »Pondelník« javlja: Dne 2. t. m. je bilo v Parizu v prostorih komisije za obnovo industrije predavanje, v katerem se je ministrski predsednik dr. Kramář zahvalil profesorju Denisu za vse, kar je ta storil za česki narod. Izjavil je, da mora biti Denis hvaležna tudi bodoča generacija. Profesor Denis je odgovoril dr. Kramářu, da je čas po vojni važnejši, ko je bila vojna sama. Ne smemo se pustiti zapeljati po nervoznosti, ako čitamo poročila z mirovne konference, po katerih je mir baje zagotovljen. Ne smemo pozabiti na položaj, iz katerega smo se rešili. Češka je bila vedno ista dežela, kjer so bila čustva za potrebo slovanske skupnosti najbolj razvite. Profesor Denis je opozarjal na to, da so se Čehi vedno spominjali idealne svobode. Tako ravno radi svojega brezmejnega idealizma morajo biti Čehi zelo previdni.

Franchet d'Esperey v Carigradu.

Pariz, 10. februarja. (Lj. k. u. Brezlično.) General Franchet d'Esperey je dovršil svoje inšpekcijsko potovanje po Balkanu, 8. t. m. došel na križarki »Entre-casteaux« v Carigrad, kjer so ga slovesno sprejeli.

Italijani proti dr. Kramářu.

Split, 10. febr. (Lj. k. u.) Dalmatinski dop. urad poroča: »Idea Nazionale«, ki ne šteti s svojo jezo nikdar, kadar govori proti Slovanstvu, se bavi v članku o »superimperializmu« českom. O najnovejših »pretenzijah« dr. Kramářa pa veli, da se dr. Kramář ne zadovoljuje s tem, da bi zagotovil češki zgodovinske meje, temveč da stremi za tem, kako bi svoji državi našel izhod na morje. List vprašuje, ali je na Adriji kaj Čehov, ko dr. Kramář stavi take zahteve. Rimski list umuje, da je najbolje, izbrati italijanski Trst kot prirodni trgovski izhod na morje za Češko. Italija bi bila s tem gotovo zadovoljna. Zdi se, da Italijo boli najbolj želja dr. Kramářa, da bi se Reka izbrala za trgovsko luko za Češko. To bi se doseglo takrat, kadar bi češka republika mejila ob jugoslovanski koridor, dolg okoli 200 km. To je namena Kramářeva in ta namena živi v domišljiji vseh slovenskih politikov in njihovih prijateljev na Francoskem in Angleškem. Pisec članka vpraša nato, kako se to ujema z Wilsonovimi načeli.

Italijansko poslanstvo zgorelo.

Rotterdam, 10. (Lj. k. u.) Čehoslovaški tiskovni urad poroča: V Tokiju je zgorelo italijansko poslanstvo. Poslanik se je s svojo rodbino pravočasno rešil.

Iz Pariza v London v 2 urah 35 minutah.

Pariz, 9. febr. (Lj. k. u.) Dun. kor. ur. poroča: Letalo, ki je v soboto preletelo progo Pariz—London v 2 urah 35 minutah, je došlo v nedeljo po triinpolurni vožnji v Pariz.

Volilni boj na Dunaju.

Dunaj, 10. febr. (Lj. k. u.) Dun. kor. urad poroča: Listi poudarjajo, da se včeraj, zadnja nedeljo pred volilnim dnevom v narodno skupščino niso nikjer pripetili nemiri, kljub temu, da je volilna agitacija prispela do vrhunca in da so socialni demokrati z velikimi manifestacijskimi obhodi v spremstvu godb agitirali za svoje shode. To vzbuja upanje, da bo prihodnja nedelja, ko se bodo v Nemški Avstriji vršile volitve, tudi popolnoma mirna.

Angleško brodovje v Tulonu.

Pariz, 10. febr. (Lj. k. u. Brezlično.) Britanska eskadra v Tulonu javlja, da bo na povabilo francoske vlade angleško sredozemsko brodovje 26. februarja posetilo tulousko pristanišče.

Grški častniki pred vojnim sodiščem.

Kreta, 10. (Lj. k. u.) Čehoslovaški tiskovni urad poroča: Grške častnike, ki so bili v Görllitzu internirani, bodo baje postavili pred vojno sodišče. Grški vojaki, ki so se vrnili domov, so izjavili, da 300 častnikov ne misli več na vrnitev na Grško.

Švedska in Finska — personalna unija.

Stockholm, 10. (Lj. k. u.) Čehoslovaški tiskovni urad poroča: Javljajo, da ima oficijelni obisk finskega državnega upravnika pri švedskem kralju Gustavu namen, ponuditi finsko krono in združitev Švedske in Finske v personalno unijo. Na ta način se bo uredilo vprašanje Alandskih otokov, ne da bi bilo treba te otoke odstopiti švedski.

Razžaljena nemška nedolžnost.

Bern, 10. (Lj. k. u.) Čehoslovaški tiskovni urad poroča: Bazelska »Nationalzeitung« pravi o pisanju nemškega časopisa proti ententi: če ententa pošilja živila, se bridko pritožujejo, da je premalo. Entento smatrajo za počasnega dobavitelja, in pozabljajo, da je Nemčija zasedene kraje pustila gladovati in da je Belgija skozi leta mogla živeti le z ameriško pomočjo. Izjavlja se, da je oddaja lokomotiv in poljedelskih strojev, ki jo zahteva ententa, sramoten tribut, čeprav je Nemčija mnogo več ukradla in čeprav je to, kar mora sedaj vrniti, le del njenega plena. Navajajo se — seveda vedno brez imen in brez navedbe krajev — prestopki naših črnih vojakov. Jasno je, da si žele Nemci nasilstva in da so jezni, ker jih ne morejo najti. V privatnih pismih se čitajo pritožbe, da čete za zasedbo ne pozdravljajo in da so neolikane. Slišalo se pa še ni, da so bile mlade nemške deklice prisiljene, čisti ceste, kakor so morale to delati mlade belgijske in francoske deklice. Ista Nemčija, ki je po brestlitovskem miru zadržala poljske in ruske ujetnike, izjavlja sedaj, da je največje barbarstvo, zadržati njene ujetnike in uporabljati jih za obnovo po nemških armadah opustošenih pokrajin.

Nemško-dansko mejo določi ljudsko glasovanje.

Berlin, 9. (Lj. k. u. Brezlično.) Nemški in danski delegati na mednarodni socialistični konferenci v Bernu so izjavili sporazumno, da se mora nova nemško-danska meja določiti na podlagi ljudskega glasovanja. Manjšinam se morajo zanjamčiti v obeh državah iste narodnostne pravice. Glasovanje o pripadnosti bi se moralo vršiti pod nadzorstvom zveze narodov.

Politične novice.

+ Regentovo potovanje. Kakor poroča »Corriere della sera« je Badolici, dvorni srbski minister(?) izjavil »Matinu«, da je prestolonaslednik Aleksander prišel v Pariz z namero, da stopi v zvezo z uradnimi osebnostmi, ki so se sešle na mirovnem posvetu. Kakor veste, je izjavil Badolici, se morajo rešiti številna vprašanja, ki se dotikajo življenjskih koristi Srbije, kakor tudi vprašanje Jugoslavije. Rok bivanja prestolonaslednika v Parizu ni določen, vendar menim, da bo regent ostal tukaj kakšna dva tedna. Nekateri listi menijo, da je prišel protestirat, ker še ni uradno priznan kraljestvo Srbov, Hrvatov in Slovencev. V zadnji seji posveta je Pašić, ko se je govorilo o »Srbiji«, popravil izvajanja, češ, da je treba govoriti o »kraljestvu Srbov, Hrvatov in Slovencev«.

+ Za zvezo med Jugoslavijo in Grčijo se zavzema starčevičansko glasilo »Hrvat« v uvodniku dne 6. t. m. Med drugim pravi: Jugoslavija in Grška sta enako v nevarnosti pred Italijo, zato se morata enako boriti proti njej. Ne smemo dopustiti, da bi Italija postavila nogo na vzhodno obalo Jadrana. Tako Grki kakor Jugoslovani se morajo z vsemi silami upirati, da bi Italija dobila samo le Valono. Če Italija dobi le-to, je v nevarnosti svoboda gibanja bodisi Grčije bodisi Jugoslavije. Dokler se končno ne reši to vprašanje, dokler ne poženemo italijanske nadloge v morje, moramo bojkotirati Italijo na trgovinskem polju. Zato se morajo najstrožje obsojati tisti naši ljudje, ki na Reki ali v Trstu danes sklepajo kupčije z Italijani. To smatramo za izdajstvo domače stvari. Dočim je Italija pripravljena, da nam stopi za vrat, ji pomagamo mi s surovinami, ki jih nima. Med nami in Italijo obstoja latentno vojno stanje. Zato je veleizdaja, kdor jo podpira.

+ Kolonija, da, kolonijal Dr. Šarabon se trudi, da bi vzbudil v nas zanimanje za jugoslovansko kolonijo. Pa toži, da ni našel med nami pravega umevanja za to. Čudno res, kako smo skromni! Pri vsaki seji, kjer se je šlo za narodno mejo, je nekdo h koncu šel za omenil kolonije. Odgovor pa je bil skromizanje z rameni ali pomilovalen nasmeih, češ, kaj ti je v glavo padel Nimamo industrije. — Naši narodni sosedje, bodisi na severu, vzhodu ali zahodu, niso tako skromni. Poglejte samo Italijane, kakšen želodec imajo! Bašejo vanj, česar prebaviti ne morejo. Mislijo si: Čim delj zagrabimo, več nam bo ostalo. Ali bi bila torej od nas taka nesmisel, ko bi mirovni konferenci vsaj željo izrekli, da bi pri delitvi velikih kompleksov nemškega in turškega ozemlja tudi na nas priletel en košček? Če bodi to ravno Cilicija ali kaj drugega, o tem se da govoriti. Vsekako nam ni treba biti tako skromnim, da bi si na kolonijo niti mislili ne upali. Zdaj je čas, — pa zadnji. Če kaj dobimo, bo prav; ako nam odrečejo, na slabšem ne bomo nič. Zato ima popolnoma prav dr. Šarabon, ko kliče: zdramite se, poklicani močje, in ne zamudite prilike!

+ Meštrovic o Jugoslaviji. Hrvatski kipar Ivan Meštrovic je izjavil o jugoslovanski državi: Uresničitev jugoslovanske države je največje delo, ki ga je naš narod doslej izvršil. Umetniki in književniki so začeli že davno doprinašati za njegovo uresničenje. Koliko, naj presodijo drugi. Sedaj, mislim, je vrsta na znanstvenikih. Naloga umetnikov je, da dajo ustvarjalni polet, naloga mislecev pa, da konstruirajo. Treba je zidati z zamahom. Zidati novo skupno življenje in svojo jugoslovansko kulturo: z besedo, ki bo prihajala iz naše duše in imela zvok naših pljuč. Tako bomo najboljši služili sebi in človeštvu. Ne oziirajmo se tje, odkoder prihajamo, marveč glejmo, kam gremo. Mislmo na jutri. Kakor doslej bo poleg dneva tudi noč, a vojska mora prodirati tudi po temi, zato mora vsak oddelek imeti svojo bakljo, ki mu bo razsvetljevala pot in ga varovala, da se ne izgubi iz narodne vojske. Naša baklja so bile doslej akademije, vseučilišča, narodne šole, muzeji, gledališča, književna društva, časopisi in listi. Odtod bo svetloba prihajala tudi poslej. Toda naša vojska se je povečala, vrnila v veliko armado. Zato moramo z vseh strani donášati ogenj za to našo veliko bakljo, da bo čim jasnejši in zanesljivejši vodnik za nadaljnjo korakanje edinstvene velike armade.

+ »Dovoljši razprava«. Giornale d'Italia objavlja iz Pariza dopis, v katerem besno napada Steeda, ki razvija dnevno kampanjo v korist Jugoslovanov v pariški izdaji »Daily Maila«. Italijanski dopisnik pravi, da Steed dosledno pobija londonski dogovor, ki da mu je postal prava tiskna ideja. Dne 4. t. m. je »Daily Mail« objavil poziv na sporazum med Italijani in Jugoslovani. Na ta poziv odgovarja »Giornale d'Italia«: Po tem pozivu angleškega lista bi mogli slutiti, da Jugoslovanska stvar slabo stoji. Nikoli ni g. Steed govoril tako malo. Ve se, da so ravno en dan popri Pašić, Trumbić in Vesnić uredili Čehi

mencaju, predsedniku konference spomeniku, v kateri razlagajo jugoslovanske zahteve, ki obsegajo vzhodno Furlanijo z Goriško in vso Istro, dovolivši razpravo o Trstu, ter vso Dalmacijo. Isti list pravi, da je ta spomenik izvala v krogih mirovne konference najslabši vtis. — Tudi pri nas na Slovenskem ne bo vtis te spomenice najboljši.

+ Za varstvo muslimanov pred srbskimi radikali. Muslimanska deputacija iz Bosne se je oglašila pretekle dni pri ministrskem predsedniku Protiču in notranjem ministru Pribičeviću, da pouči centralno vladu o položaju v Bosni. Protič je izjavil, da morajo v državi prenehati vsa nasilja proti katerikoli državljanu brez razlike vere in narodnosti. Ravno tako je izjavil Pribičević, da bo ukrenil vse potrebno v varstvo muslimanov pred napadi srbskih radikalcev. V ta namen je predsednik Atanasije Šola že dobil podrobna navodila in pooblastila.

+ Iz uradništva sarajevskega »Vremena« je izstopil glavni urednik Sakib ef Korkut, s katerim mlajši sodružniki niso bili zadovoljni. Korkut ustanavlja sedaj novo stranko.

+ Premalo zanimanja za bodočo ustavo. Sarajevski »Südslov. Courier« opozarja v posebnem članku na presenetljivo in neveselo okolnost, da se meščanske stranke v kraljevin SHS skoraj nič ne pečejo z vprašanjem bodoče ustave in v nobenem programu vseh mogočih novih strank se to vprašanje niti ne omenja. In vendar je ustava temelj, na katerem se zida država.

+ Proti nadškofu Huynu. Povodom napovedane vrnitve praškega nadškofa Huyna je došlo »Narodni Politiki« iz duhovniških krogov večje število pisem, ki vsi izvenevajo v besede, s katerimi se je minister dr. Zahradnik izjavil proti možnosti njegove vrnitve. Očividno je, pravi »Union«, da je despotična volja tega nemškega hierarha, ki češke duše prav nič ne razume, tekoni kratkega časa njegovega nadškofovskega delovanja povzročila med našo duhovščino pravo revolucijo. Vrnitev grofa Huyna bi v cerkvi povzročila le razkroj in zmešnjavo.

Dnevne novice.

— Francosko-slovenske organizacije se je ustanovila v nedeljo 9. t. m. v Ljubljani. Občni zbor se je vršil v veliki dvorani Narodnega doma. Organizacija naj Slovence zbliža s Francozi. Ideja za ustanovitev take organizacije pa je zasnoval g. prof. višji inženir L. S. Meurville. Organizacija bo med Slovenci gojila francoski jezik, pospeševala trgovske zveze med Slovenci in Francozi, dajala dijaštvu nasvete za študije na Francoskem, gojila med nami francosko umetnost, pred vsem pa bo med Francozi širila propagando za Slovence. Na zborovanju je g. Meurville naznanil v francoskem nagovoru, da se za to organizacijo francoska uprava prav živo zanima ter da se je celo francosko armadno poveljstvo po svojih odposlancih informiralo o ustanovitvi francosko-slovenske organizacije. Francoska vojna uprava je obhvalila organizaciji svojo pomoč ter je poslala že več knjig in listov. Za predsednika te organizacije je bil izvoljen g. dr. Korošec. V odboru pa so: dr. Jure Adlešič, g. Lina Deklevova, ga. Minka Ferlinčeva, g. Robert Golli, g. dr. Vlad. Knaflič, g. dr. Vil. Krejči, g. dr. Danilo Majaron, g. L. Meurville, gđ. Ljudmila Maukočeva, g. dr. Fr. Novak, g. Avg. Praprotnik, ga. Franja dr. Tavčarjeva, g. Franc Wilfan, g. dr. Milutin Zarnik, g. dr. Franc Zupan, gđ. Ema Žerjavova.

— Imenovanja v finančni službi. Finančna svetnika Ivan Milohnja in Angelo Savnik se imenujeta za finančna nadsvetnika. Činovni red ostane pri vseh novoimenovanih nadsvetnikih isti, kakor so ga zavzemali kot finančni svetniki.

— Z obrtne šole v Ljubljani. Ravnatelj obrtne šole vladni ljubljani Subić je vložil pri poverjeništvu za uk in bogočastje načrt, naj se obrtna šola podredi oddelku za uk in bogočastje, kakor je bilo to tudi v Avstriji do leta 1908, ko se je izročilo obrtno šolstvo ministrstvu za javna dela. Z Avstrijo je nameravala neposredno pred vojno podrediti obrtno šolstvo zopet ministrstvu za uk in bogočastje. Načrt ravnatelja Ivana Subića je deželna vlada odobrila.

— Avstrijski častniki, ki žele biti sprejeti v jugoslovansko vojsko. Zagreb, 10. februarja. (Lj. k. u.) V Zagrebu se je osnovalo posebno vojaško poverjenišvo, ki ima nalogo, proučiti prošnje vseh onih častnikov bivše avstrijsko-ogrske armade, ki so prosili za sprejem v jugoslovansko armado.

— Intendant zagrebškega gledališča Gvidon Hreljanović je podal svojo demisijo. Vzrok demisije je nesporazumljenje med intendantom in vladnim oddelkom za

uk in bogočastje. Upajo pa, da bodo nesporazum poravnali in da ostane Hreljanović na svojem mestu.

— Srbski ujetniki se vračajo iz Nemčije. Dne 9. t. m. popoldne se je pripeljal na zagrebški kolodvor 2690 srbskih ujetnikov iz Nemčije. 290 so ji pridržali v Zagrebu, kjer jih bodo uvrstili v tukajšnje vojaške oddelke, ostale pa so poslali naprej v Beograd.

— Društvo za otroško varstvo in mladinsko skrb za tržiški sodni okraj je imelo v nedeljo 9. t. m. v tukajšnji šoli občni zbor, ki ga je vodil predsednik šolski ravnatelj g. Kalinger. V blagajni je bilo vsega denarja 2033 K 3 vin. Odstopivšemu gosp. ravnatelju se je zahvalil za njegovo vzorno vodstvo društva g. župnik, ki je izrazil željo, naj bi ravno za ta delavski sodni okraj prepotrebno društvo našlo več zanimanja pri merodajnih faktorjih. Po novi volitvi se je odbor tako-le sestavil: predsednik K. Pirc, davčni nadupravitelj v p.; podpredsednik Fr. Rekar, sodni svetnik; tajni Ivan Popov, tovarnar; blagajnik Štefan Srečnik, čevljarški mojster; namestnik Andrej Kralj in Avgust Primožič, posestnik v Tržiču. Poleg teh so v odboru še: župnik, tržni župan in veletovarnar A. Gassner.

— Pritožbe glede pomanjkljivosti kurjave in zamud pri vlakih na Kamniški progi. Poverjenik za promet poroča: Ogrevanje lokalnih vlakov ni mogoče, ker ni potrebnih kurilnih cevi (kavčug gumij). Te so se med vojno izrabile, deloma pa so bile pri vojaških prevozihi uničene. Tudi dobava stekla za okna povzroča največje težkoče. Ogrevanje vlakov se skuša vzdržati na vseh onih progah, kjer vožnja traja združena več ur (gorenjska in dolenska proga). Iz ekonomičnih razlogov glede snovi in spremljajočega osebja ni mogoče na krajših progah upeljati za sedaj malenkostni tovarni promet posebnih tovarnih vlakov. Tovorni vozovi se iz tega razloga priključijo rednim osebnim vlakom. Premikanje vlakov na raznih postajah je nujna, toda za občinstvo skrajno neprijetna posledica, združena z daljšo zamudo. Občinstvo torej opozarjamo na ta dejstva, ki bi jih železniška uprava rada odpravila. Za sedaj pa ne preostaja drugega kot nasvet, da se občinstvo za potovanje na teh progah toplo obleče in da ima potrpljenje, ker trenutno neodstranljivih nedostatkov ni zakrivila železniška uprava, ampak vojska. Zahtevam občinstva se po možnosti ustrezno s tem, da se je vpeljal na progi Ljubljana — Kamnik še en vlak.

— Goriškimi učiteljem (učiteljicam) beguncem v znanje, da zadoste pozivu odseka objavljenem pretečeni teden in pozivu Višjega šolskega sveta v »Slovenec« št. 33 od dne 9. svečana t. l. — Odgovor na prvi poziv naj se pošlje odseku — na drugi poziv Višjemu šolskemu svetu. — Odsek.

— Zveza industrijcev. Dne 9. t. m. so se sestali industrijci raznih panog k ustanovni skupščini »Zveze industrijcev«. Predsedoval je V. Majdič iz Kranja. Vlada je bila zastopana po podpredsedniku dr. Žerjavu. — Sklenjenih je bilo več resolucij. — Naglašalo se je, da hočejo z drugimi stanovni živeti prijateljsko. Priglasilo se jih je 90. Odbor je naslednji: Predsednik Vinko Majdič, Kranj; podpredsedniki so štirje: I. Polak, Dragotin Hribar, ravnatelj Avgust Praprotnik in Ivan Knez. Namestniki: Fr. Bonač, Ljubljana in Peter Kozina, Tržič. V odbor, ki sestoji iz predsedništva in 10 članov, so bili izvoljeni: Andrej Jakil, št. Janž, I. Dečman, Ljubljana; Josip Lenarčič, Vrhnika; inženir Remec (Bahovčevi nasledniki); A. Kajž, Kočevje; Fran Bonač, Ljubljana; Peter Kozina, Tržič; ravnatelj I. Smrtnik, Celje; H. Pogačnik, Ruše; Janko Tavčar, Celovec, Preglednika: Fr. Golob, Ljubljana in Fran Roblek, Zalec.

— Glas iz občinstva. Z ozirom na notico, priobčeno v dnevnih novicah »Slovenca« od 9. t. m. »Glas iz občinstva« sporoča oddelku za industrijo in trgovino, da Slovenska poštna hranilnica ne spada v njegov delokrog, da pa uvideva nujno potrebo tega važnega urada in želi v interesu trgovine in industrije njegovo skorajšnjo otvoritev.

— Umrl je v Banjaluki bivši mohamedanski saborski poslanec Vasišeg Biševski, ki se je veliko trudil za islamsko versko-prosvetno samoupravo in bil zlasti zelo priljubljen. Njegov oče je kot narodni med priprostimi mohamedanskim ljudstvom mučenik umrl na avstrijskih vešalih.

— Slovensko akademijo v Sarajevu je priredilo 9. t. m. sarajevsko »Dobrotvorno društvo Jugoslovank« v slavnostni dvorani častniškega doma. Čisti dobiček dobe begunci iz Goriške. Poleg predavanja prof. F. Reicha: »Iz socialne zgodovine Slovencev« so bile na sporedu same slovenske pesmi.

— Poštni in brzojavni promet v Bosni v nevarnosti. V bosenski poštni in brzojavni službi je do 60 % tujcev. Le-ti izjavljajo, da pod nobenim pogojem ne ostanejo v službi SHS. Ker domačega uradniškega naraščanja ni, proti poštneju prometu v Bosni zelo težak položaj.

Ljubljanske novice.

Lj. Petindvajsetletnica dela vrlega moža. Danes praznuje 25letnico dela g. Fran Poženel, strojnik v Jugoslovanski tiskarni. Danes pred 25 leti je postal iz učenca pomočnik ter je prvi strojnik te tiskarne, ki se je v tej tiskarni izučil ter tu postal strojnik. Od tedaj skozi 25 let zaporedoma poleg drugih tiskovin osak dan tiska »Slovenca« in vsak teden »Domoljuba«. Pred 25 leti je tiskal »Slovenca« na starinskih strojih — komaj po 800 številki je tedaj stroj natisnil na uro. Pa to je takrat zadostovalo. Pozneje se je »Slovenec« tiskal na hitrejših, modernejših strojih, zadnja leta pa se tiska na brzem in zelo kompliciranem rotacijskem stroju, ki natisne do 12.000 izvodov v eni uri. In g. France Poženel je ki popolnoma poznava potrebe in muhe tega stroja ter ga obvladuje. Poleg »Slovenca« tiska ta stroj tudi »Domoljub« in »Bogoljub«. Kolikokrat se križajo izdaje listov in kako mora tedaj g. Poženel napeti vse svoje duševne in telesne sile, da premaga težave. Ko v prvih jutranjih urah uredniki zapuščajo tiskarno in gredo počivat, tedaj g. Poženel že pripravlja stroj za novo delo. Če je nevarnost, da bo »Slovenec« imel zamudo, kako se on trudi in hiti, da s svojim delom popravi, kar so drugi zamudili, samo da list pravočasno izide. In ko se mi pripravljamo, da vstanemo iz gorkih postelj, g. Poženel še vedno neumorno teka okrog ropotajočega stroja ter pazi, da se vse v redu vrši, deklek ni dotiskan zadnji izvod. Tedaj šele g. Poženel zopet enkrat pregleda stroj in ob belem dnevu po težkem nočnem delu zapušča tiskarno. Junač dela je naš jubilat. Težko bolezen si je nakopal pri vojakih. Lep dečko je bil pred 25 leti, čvrst mož pred vojsko, bolezen ga je morda telesno malce potrla, ni mu pa vzela ognja in ljubezni do dela ter veselja do izvrševanja dolžnosti, ki mu jo natega poklic. — Želimo mu, da bi tiskal »Slovenca« vsaj še 25 let ter se z nami vred veselil napredka listov, ki jih on tiska na svojem stroju. Iskreno čestitam ob tej 25letnici vrlemu možu, somišljeniku in sodružniku!

Lj. Poročil se je včeraj ob 6. uri zvečer v franciskanski cerkvi g. Jakob Primožič, nadučitelj v Mekinjah pri Kamniku z gđ. Elci Pirčevo iz ugledne ljubljanske rodbine. Obilo sreče!

Lj. Umrl so v Ljubljani: Marija Cadež, šivilja, 29 let. — Anton Podboršek, posestnik, 56 let. — Marija Schweiger, šivilja, 44 let. — Terezija Požgaj, zasebnica, 71 let. — Julijana Novak, praporščakova hči, 12 ur. — Ivana Strazišar, posestnica, 52 let. — Julija Dečman, rejenska, 6 tednov. — Josip Lukman, zasebnik, 80 let.

Nainovele.

SPLITSKI BISKUP CARIČ PRI PAPEŽU.

Rim, 10. februarja. Papež Benedikt XV. je sprejel dne 7. t. m. v zasebni avdienci splitskega biskupa dr. Jurija Cariča. Avdijenca je trajala dolgo časa. Takoj ko je Carič došel v Rim, ga je sprejel državni tajnik papežev, Rimski listi pripisujejo tej avdienci izredno važnost, ker je dr. Carič vladika škofije, katere duhovščina da se je protivila odredbam Pija X. glede staroslovenske liturgije. Italijanski listi pravijo, da je med hrvatsko duhovščino največ pristašev svečenika dr. Korošca.

AMERISKA KOMISIJA NA KOROSKEM V NEMŠKI LUČI.

Dunaj, 10. februarja. (Lj. k. u.) Dunajski korespondenčni urad poroča: »Wiener politische Rundschau« javlja, da je na podlagi graških pogajanj med zastopniki Koroške in Jugoslavije po posredovanju ameriškega podpolkovnika Mileta ameriška misija celo spodnje ozemlje Koroške v osmih dneh prepotovala in povsod ljudi v pričujočnosti zastopnikov ljubljanske in celovške vlade glede njega narodnosti povpraševala. Komisija je to trudapolno delo z vso vnamo in vestno izpolnila. Cela Koroška hvali nepristranski in taktični način poslovanja te misije. V četrtek dne 6. t. m. je bilo delo komisije končano in le-ta je odšla na Dunaj, da tam konča ameriške proučne komisije razsodbo dostavi. V očiščed izjav jugoslovanskih funkcionarjev v zasednem ozemlju Koroške, češ, da se Jugoslavlani na noben način ne bodo podvrgli ameriški razsodbi, ako bi le-ta nasprotovala njih želji, se sedaj celovška vlada z vso vnamo trudi, vse vojaške oddelke, kakor tudi kmetstvo ljudstvu poučiti, da naj se kljub vsem jugoslovanskim projektom razsodba v miru pričakuje, ker bodo Amerikanci že našli sredstva in pota, za uveljavljanje svojih besed.

JUGOSLOVANSKO VPRAŠANJE NA MIROVNEM POSVETU.

Rim, 10. febr. »Messaggero« javlja iz Pariza, da se je posvetovanje o jugoslovanskih zadevah imelo vršiti v petek. Ker pa je Lloyd George odpotoval in ker od-

potuje tudi Wilson, se je rešitev jugoslovanskega vprašanja odložila do srede marca.

Rim, 10. febr. »Messaggero« javlja iz Pariza, da se je 6. t. m. Orlando razgovarjal z Wilsonom. Orlando je v posebni spomenici predložil Wilsonu zahteve Italije.

Rim, 10. febr. »Messaggero« javlja iz Pariza, da so jugoslovanski zastopniki na mirovni konferenci izročili svoje maksimalne zahteve: Trst, Goriško-Gradišcan-sko in Pulj. Jugoslavlani zahtevajo to radi tega, da bi mogli izsiliti svoje zahteve glede Dalmacije in Reke. V slučaju, da se bodo Italijani upirali, bodo Jugoslavlani zahtevali, naj odloči Wilson. Wilsonov program glede Italije ni še znan. Seja konference, ki bi se imela baviti z jugoslovanskim vprašanjem, se je bavila z vprašanjem Hedžasa (v Arabiji), da se med tem omogoči sporazum med Jugoslavlani in Italijani.

PASICEV MEDKLIC NA MIROVNI KONFERENCI.

Pariz, 10. februarja. »L'Echo de Paris« piše: V eni zadnjih sej mirovnega posveta, ko je Dutasta govoril in v svojem govoru omenjal tudi Srbijo, je Pasič pri besedi Srbija napravil medklc: »Kraljestvo Srbov, Hrvatov in Slovencev!« S to diskretno popravo je stari minister protestiral proti počasnosti peterih volesil, ki se obotavljajo priznati združenje Srbov, Hrvatov in Slovencev v enotno državo. List povprašuje, čemu ta počasnost.

DRŽAVNO VEČE SE SNIDE ZAČETKOM MARCA.

Novi Sad, 10. februarja. Dopisnik »Narodne Politike« javlja iz Sarajeva, da se državno veče snide začetkom marca. Seje se bodo vršile v veliki kronske dvorani starega konaka, ki se že v ta namen prireja. V prvih sejah se bo državno veče bavilo z naredbami in odredbami ministrskega sveta, kontroliralo delegate SHS v Parizu ter jim dajalo direktive. Slovenci bodo v prvi seji proglasili svoje zahteve glede Trsta, Gorice in severnih meja napram Nemški Avstriji.

ZAČASNA USTAVA KRALJESTVA SHS.

Beograd, 10. februarja. (Lj. k. u.) Uradno poročajo: Začasna ustava za kraljevino SHS je izgotovljena in bo objavljena že v prihodnjih dneh. Izšla bo v »Službenih novinah« v obojni pisavi našega jezika in v slovenskem narečju.

JUGOSLOVANSKA DEMOKRATSKA STRANKA.

Novi Sad, 10. febr. Dne 15. februarja bo v Sarajevu sešalek zastopnikov jugoslovanske demokratske stranke. Iz Beograda prideta na sešalek ministra Svetozar Pribičević in dr. Kramer, iz Zagreba Budisavljević in Vilder. V Sarajevu se bo stranka konstituirala in izrazila svoj program. V novo stranko stopi, kolikor je doslej znano, J. D. S. iz Slovenije in bivša hrvatsko-srbska koalicijska. Od srbijskih strank se še ne ve, katera bo pristopila k tej stranki. Politični možje hrvatsko-srbske koalicijske pa računajo, da se združi z J. D. S. srbska staroradikalna stranka s Protičem in Poščedom na čelu, dalje radikalni disidenti in morda tudi srbski samostalci. Vendar ni še gotovo, v kakli obliki se bo to izvršilo. Vse kaže, da je zelo močna struja, ki hoče, naj se osnuje pač močnejši centralistični blok, ne pa enotna stranka.

SESTANEK NEKATERIH HRVATSKIH DUHOVNIKOV.

Zagreb, 10. febr. Med hrvatsko duhovščino so nekateri duhovniki započeli gibanje po vzoru češkega duhovstva. V ta namen se je zbrač danes na sešalek 25 duhovnikov, večinoma iz zagrebške nadškofije. Navzoči niso bili ne Bosanci, ne Dalmatinci in nihče iz Slovenije. Zahtevajo organizacijo duhovščine s podobnim programom kakor ga je proglasila češka duhovščina. — Kakor se zatrjuje, ti gospodje v nobenem oziru ne reprezentirajo duhovskega stanu.

Vestnik S. K. S. Z.

Gospodarski odsek Zveze Orlov naznanja vsem našim društvom, da se dobi v zalogi partitura Vodnikovih pesmi »Dramilo mojim rojakom« in »Kdo rojen prihodnjih« za mešani zbor. — Ker je sedaj ravno čas za prireditve Vodnikovih slavnosti, priporočamo društvom, da si omislijo gori omenjene sekirice, katerih ni ravno veliko na razpolago. — Izvod stane 50 vin. Naroča se: »Gospodarski odsek Zveze Orlove«, Ljubljana, Ljudski dom.

Prosveta.

pr Iz gledališke pisarne. V torek, dne 11. t. m. v dramskem gledališču ob 7. uri zvečer »Tugomer« za A-abonement. V opernem gledališču ob pol 8. uri zvečer »Jevgenij Onjegin« za C-abonement. — V sredo, dne 12. t. m. ob pol 8. uri zvečer »Latarna« izven abonementa v o p e r-

nem gledališču. Dramsko gledališče ostane ta večer zaprto. — V četrtek, dne 13. t. m. v dramskem gledališču popoldne ob pol 3. uri dijaška predstava ob znižanih cenah »Jakob Ruda« izven abonementa. — V opernem gledališču ob pol 8. uri zvečer »Mamzelle Nitouche« za B-abonement. — V petek, dne 14. t. m. v dramskem gledališču ob 7. uri zvečer »Tugomer« za B-abonement. Operno gledališče ostane ta večer zaprto. — V soboto, dne 15. t. m. v dramskem gledališču ob pol 8. uri zvečer privikrat v letošnji sezoni češka Šembrekova burka »... ulica šte. 15« izven abonementa. V opernem gledališču ob pol 8. uri zvečer privikrat v letošnji sezoni Masseneto-va opera »Manon« izven abonementa.

Zborovanje slovenskih notarskih kandidatov.

V nedeljo, 9. t. m. se je vršil v gostilni pri Mraku izredni občni zbor »Društva slovenskih notarskih kandidatov v Ljubljani«, ki se je temeljito bavil z zahtevno po odstranitvi nemških notarjev, ki izrabljajo svoje ugledno stališče v protinacionalnem in sedaj protidržavnem smislu in ki sede na svojih mestih kot protežiranci bivše avstrijske vlade v gmojno in moralno škodo slovenskega notarskega naraščaja. Zborovalci so apelirali na svoj narod kot nositelja državne ideje in moči, naj nujno izvede izčiščenje tudi v notarskih vrstah v svojem lastnem interesu. Sprejete so bile sledeče resolucije:

1. Slovenski notarski kandidati, zbrani na I. izrednem občnem zboru »Društva slovenskih notarskih kandidatov v Ljubljani« v nedeljo, dne 9. svečana 1919 s tem pozivljamo deželno vlado za Slovenijo v Ljubljani in merodajne činitelje, da v interesu naroda in naše nove državne tvorbe takoj odstranijo vse notarje nemške narodnosti v ozemlju SHS, ki v smislu intencij nemških »Volksratova«, »Südmark« in »Schulvereine« javno in tajno rujejo proti naši novi državi in bodo tvorili večno nevarnost in nesigurnost naših državnih mej. Vlada naj tudi uvažuje krivico, s katero je bivša avstrijska vlada sistematično zatirala slovenski notarski naraščaj in ga moralno in gmojno uničevala, obenem na ta način umetno pospeševala raznarodovanje naših narodnih obmejnih dežel in oropala slovenski narod njegovih organizatorjev in voditeljev.

2. Obračamo se obenem na naš slovenski del jugoslovenskega naroda, da nas kot svoje sinove podpira v našem boju za odstranitev nemških notarjev; pri tem naj uvažuje kot nositelj državne ideje in državne oblasti svoje lastne interese, ki so ogroženi vsled bivšega in sedanjega delovanja nemških notarjev. Narod naj se zaveda, da preje ne bo imel miru v svoji državi, dokler ne bodo odstranjeni drugi nameščenci nemški, tudi nemški notariji. Slovenski notar v obmejnih krajih bo s svojim narodnim delom pomiril narod in izgubljene člane zopet privedel v narodno okrilje.

3. Mi se zavedamo, da naši zahtevi po odstranitvi nemških notarjev notarski zbornici v Ljubljani in v Celju nista naklonjeni, ker se v glavnem bojita, da bodo njeni člani izgubili vsled odstranitve nemških notarjev dosedanje delavce, ki so bili dosedaj primorani vsled krivičnega postopanja bivše avstrijske vlade neprimerno mnogo let služiti kot pomožne konceptne moči ob borni plači, da so osiveli v tej službi in gmojno in moralno trpeli.

Imenovana činitelja — notarska zbornica v Ljubljani in v Celju — najdeta zaalombo deloma tudi v poverjeništvu za pravosodje. Opozarjamo svoj narod, čigar delavni sinovi smo, na to dejstvo, da nas bodo podpirali, kadar ga bomo klicali na branik. Izjavljamo v interesu svojega naroda in v svojem interesu, da omalovaževanja teh interesov ne bomo več trpeli, da hočemo nujno postati neovirani narodni delavci, kar dosežemo le s samostojnostjo, ki nam pritiče. To je sedaj mogoče, ko naše vlada popravlja krivice bivše avstrijske vlade in lahko popravi tudi krivice, ki so bile prizadejane slovenskemu notarskemu naraščaju.

4. Pozivljamo slovenske notarske kandidate, da ne vstopijo v službo pri nemških notarjih, ker s tem oškodujejo narodno in našo stanovsko interese.

Aprovizacija.

a Iz seje mestnega aprovizijskega odseka dne 7. t. m. je poročati: Amerikanske moke je dosedaj prevzela aprovizacija šele dva vagona. Razdeli se že prihodnji teden na karte. Moko prodaja aprovizacija za lastno ceno po 3 K 50 vin. za kilogram. Vsaka izkaznica dobi četrtil kilograma moke. Da bo pa izkaznica honorirana s celo kilo, dobi vsaka stranka na izkaznico še po pol kilograma koruznega zdroba po 2 K 16 vin. in po četrtil kilograma kaše ali ječmenja po 2 K 16 vin. za kilogram. Izrečno se poudarja, da vsaka stranka kupi le tisto blago, ki je predpisano na izkaznico. Ven-

dar, če stranka enkrat blago vzame, ga trgovec ni več dolžan prevzeti nazaj. — Zmoko so velike težave. Prav lahko se zgodi, da zmanjka aprovizaciji v najkrajšem času bela krušna moka. Ostane potem le še koruzna moka, iz katere je pa brez pimesi pšenične ali ržene moke nemogoče peči kruh. Za slučaj, da aprovizaciji ne bo mogoče izposlovati za primes b koruzni moki potrebno množino bele moke, se peka kruha ustavi. Namesto kruha razdeljuje potem aprovizacija koruzno moko. — Aprovizacija prosi urad za prehrano, da ji nakaže vsaj za obrtnike oseni sodov petroleja, če ga že za ostalo prebivalstvo vsled nezadostnih zalog ni mogoče dobiti.

a Mast za III. okraj. Mestna aprovizacija bo oddajala mast za tretji okraj na rumena nakazila za mast v torek, dne 11. t. m. pri Mühlleisnu. Določen je tale red: dopoldne od 8. do 9. ure št. 1 do 300, od 9. do 10. ure št. 301 do 600, od 10. do 11. ure št. 601 do konca. Stranka dobi za vsako osebo po 40 dkg. Kilogram stane 25 kron.

a Mast za IV. okraj. Mestna aprovizacija bo oddajala mast za četrty okraj na rumena nakazila za mast v torek, dne 11. t. m. pri Mühlleisnu. Določen je tale red: popoldne od 2. do 3. ure št. 1 do 400, od 3. do 4. ure št. 401 do 800, od 4. do 5. ure št. 801 do konca. Stranka dobi za vsako osebo po 40 dkg. Kilogram stane 25 K.

a Mast za zamudnike. Vse one stranke, ki niso prišle po mast o določenem času, jo lahko dobe na izkaznico za mast še v sredo, dne 12. t. m. dopoldne pri Mühlleisnu.

a Lej za zamudnike. Vse one stranke, ki niso prišle po lej v določenem času, ga lahko dobe na izkaznico za mast še v sredo, dne 12. t. m. popoldne pri Mühlleisnu.

a Učitelj. apro. odbor deli v torek 11. t. m. pop. v telovadnici I. m. deš. lj. šole na Ledini. Cena se je znižala za 9 kron.

POSILANO.

V dnevniku »Jugoslavija« z dne 6. februarja 1919 št. 34 me neki dopisnik pod črko B napada, da sem kot mesar prodajal meso po 10 kron kilogram. ter kliče v njegovi budalosti celo merodajno oblast na pomoč. Dopisnik si ni upal podpisati svojega imena, a tudi moje ime je le označil s črko »B«.

Podpisani si dovoljujem prodati s polnim imenom sledeče pojasnilo: Res je, da sem prodajal meso od dveh kupljenih volov po 10 kron kilogram. Res je pa tudi, da smo bili brez mesa in komisijonar za nakup živine gosp. Fran Kolenc v Mokronogu, se je brezuspšno trudil, da bi kje kupil živino po maksimalni ceni.

V tem položaju se je g. komisijonar obrnil direktno na županstvo z opombo, da nikjer ne more dobiti živine po maksimalni ceni za klanje, ker je obilo prekopovalcev, ki plačujejo maksimalno ceno od 5 do 6 K ter isto uhitoplapajo preko meja. Komisijonar je edino vedel za dva vola po 5 kron kilogram žive teže nakupne cene ter to sporočil županstvu.

Županstvo je nakupno ceno odobrilo, dalo vole uradno tehtati, kakor tudi od zaklane živine meso.

Po občinskem uradu je bila prodajna cena določena in po uradni ceni sem tudi to meso prodal.

Dopisnik, ki je napadel moje osebo pod črko »B«, naj mi preskrbi pravico direktnega prostega nakupa živine, ker v tem slučaju bodem dal tudi njemu meso pod maksimalno ceno pred vsem pa, ako bo imel pogum objaviti svoje ime.

Antona Bulc, mesar, posestnik in gostilničar v Mokronogu.

* Uredništvo za »Poslano« ne prevzame nikake odgovornosti.

Pismo iz Kočevja.

2. febr. 1919.

II.
V 4. št. lažnjivega »Gottscher Botes« spet beremo celo kopico zavijanj in laži. Rad bi opral svoje rojake pred svetom, zato hoče utajiti krivice, ki so jih prizadevali izvestni gospodujoči Kočevjarji Slovence, da bi tako veljali za preganjane poštenjake pred svetom. Kar je bilo krivice v »Kočevskih pismih« navedenih, vse imenuje »Tratsch und Klatsch« (Sploh se zdi ta beseda ti gospodi jako priljubljena, da jo tolikrat ponavlja). Ali so krivice, ki so se leta in leta godile Slovincem v cerkvi, torej javno, tudi čenče? Ali je število penemčenih otrok, s katerim se je kočevstvo siloma in umetno vzdrževalo, tudi Tratsch und Klatsch? Ali so čenče, vse krivice pri uradih? Ali so čenče, vse osebnosti napadi na Slovence, ki so izvirali iz zgolj narodnega sovraštva? — Očitata nam, gospoda, da smo mi začeli boj. Ni res! Od lani od 23. januarja neprestano čuvata v časopisih, ste sramotili našo slovensko duhovščino, sramotili, četudi prikrito, našega škofa. In mi naj vse to mirno prenašamo, samo zato, da nas boste vi imeli za mirne Slovence ter spet zagospodovali z bičem? Da, izkoriščati in zatirati se več ne damo, odtod tak krič in vpitje! — Vi ste miroljubni? Seveda, sedaj ko je vlada slovenska in so ne grejete več na solnce vsenemško protekcije, sedaj se res nič več ne upate nastopiti s silo proti Slovincem, pa ne, ker ste miroljubni, ampak ker se ne upate in ne morete upati. Popravite stare krivice ter ne prizadevajte novih, pa se bomo v miru

namenili. »Blagonaklonjenost« priporočite nam, ki smo od Vas doživeli toliko blagonaklonjenosti! Sedaj Vam je Wilson dober, kaj ste pa prej pisali in govorili o njem? Enkrat ste se steli k nemškemu »Herrenvolk«, danes pa hočete biti narod zase, da bi kot narod imeli pravico samoodločevanja, a niste narod, ampak narodna zmes, mešano pleme, umetno vzdrževano po bivši avstrijski vladi kot steber mostu do Adrije.

Zavijajte kolikor Vam drago! Zagotovo vemo, da so vsi podatki narodnega sveta, vse različne spomenice, vsi različni članki o kočevskem vprašanju, kočevska statistika, da je vse to zbrano v Parizu pri informativnem odseku. In naj le vstane kdo izmed Nemcev, ki ima pogum kot premaganci in po zasluženju ponižani, potegniti se za izvanredne pravice Kočevjarjev, te peščice premagancev, vse te podatke mu bo svetovni zbor vrget v obraz, da ba od sramu se skrli, ker je prevzel tako nevaležno nalogo, da bi pomagal stare krivice potrditi in jih uveljaviti za prihodnost in sramota Vaša — oziroma Vaših voditeljev — bo še bolj znana — celemu svetu! Za to je poskrbljeno! Čim bolj pa boste lagali še nadalje in sumničili, toliko manj boste dobili samostojnosti, katera Vam je bila enkrat v precejšnji meri na ponudbo, pa ste jo iz same mržnje do Slovencev bahato zavrgli. Pričeto so tu, imena teh grobokopov Vaše samostojnosti pa tudi!

III.

5. febr. 1919.

V noči od 2. na 3. svečana so pobili delavci iz premogovnika Šipe in precej druge steklenice v kavarni Marek. Vsa zadeva ni še natančno preiskana in znana; govori se, da je bil povod narodnostno izživanje. Gotovo je le, da so to storili Slovinci, kar je Kočevjarjem silno všeč, da nas bodo po raznih listih napadali in sramotili, češ, kakšen kulturni narod so Slovinci! Mi ta izgred — vse take in podobne izgrede — najodločneje obsojamo ter zahtevamo za krivice strogo kazni brez vsakega oziroma. V tako težkih bojih živimo, pa ne morejo gotovi ljudje krotiti svojih strasti ter s tem sramotijo slovensko ime. Kajti izvestni ljudje med Kočevjarji si ne čujejo dati dopovedati, da niso niti kočevski Slovinci, niti Slovinci sploh odgovorni za surovost posameznih elementov, ampak vsespokupno vpijejo na nas Slovence. Zato prosimo pristojne oblasti: natančno preiščite ter strogo kaznujte krivce, bodi kdorkoli. Če je pa vse zavito in pretirano, treba pa razširjalcem grozljivih novic tudi temeljito zavezati jezik. Mi ne damo svojega imena sramotiti niti od Kočevjarjev, pa tudi od takih Slovencev ne!

Kočevjarji žive sedaj v velikem upanju. Knez jim je baše obljubil, da pride ameriška komisija doli; ta bo upostavila vse v prejšnji nemški stan, vse bo spet nemško, v par dneh že! Za pripravlajo zastave ter nagovarjajo ljudi, naj gotovo izobesijo frankfurterice, da se vidi izključno nemški značaj mesta. Tudi deputacije po deželi so že pripravljene in organizirane, da pridejo na prvi poziv v mesto. V tem upanju sedaj živi staro in mlado. Kako si to reč predstavljajo, res ne vemo. Ali mislijo, da bo ameriška komisija toliko netaktna ter bo prišla preko narodne vlade v Ljubljani? Ali jim bo mar vlada to dovolila? Taka komisija je potrebna glede spornega ozemlja. Dobro. Koder je spor, treba pa zaslišati oba, ki sta v sporu, torej tudi nas Slovence. Potem bomo pa tudi mi govorili, pa jasno! Ako bi pa komisija poslušala samo Kočevjarje, bomo protestirali in še kako! In komisija definitivnega itak ne more nič skleniti, temveč samo ugotoviti dejstva, na lico mesta, odločitev pa je — v Parizu! Od tam Kočevjarji preveč upajo. — Kaj pa, če je knez »svoje ljudstvo« malo potegnili? Ali jih je pa morebiti nahujskal? Nič ne vemo, le samo to, da so Kočevjarji od knezovega obiska sem vsi drugi, polni veselja, pa da se javno upirajo novim šolskim odredbam! To jim je nekaj groznega: da bi se njih deca morala učiti slovensko (kratkovidneži, saj bodo slovensko prav krvavo potrebovali!) ter da morajo slovenski otroci v slovenske šole. Tisti agitatorji, ki prigovarjajo slovenskim staršem, naj dajo otroke v nemške šole, so prav zelo nevedni ter druge zabljujejo k nepostavnostim. Slovinci morajo svoje otroke dati v slovenske šole, tam se pa, če starši hočejo, lahko tudi nemško uče. A slovenskih otrok ne boste več stili v nemške šole ter tako umetno množili svoje število, to je minulo, in vam ne pomaga noben odpor, noben knez in nobena ameriška komisija, ki je brččas samo v vaših glavah! Pa naj le pride, se nič ne bojimo, tudi mi Slovinci smo dobro pripravljeni, resnice se nam res ni bati, pač pa izvestnim Kočevjarjem, ki neusmiljeno jadikujejo, ker je »Slovenec« povzel v celotnem pregledu vse grehe, ki so jih tekom let zagrešili Kočevjarji nad Slovinci. Če se tega boje v listih, se jim je tega bati tudi pred ameriško komisijo, ki — če pride — gotovo ne bo ravnala po

kočevskem receptu: Nemec sme vse, Slovenec pa nič, niti braniti se. Tudi tam bomo govorili jasno, odločno, brez ovinkov. — Svetujemo vam pa v lastnem interesu, ne prirejte kakih demonstracij! S tem bi izgubili še tisto malo simpatij, ki jih imate tu in tam. Pametni Kočevjarji, pomirite Vaše srčene!

Razne novice.

r Tajni klub moskovskih žurnalistov. Iz početka so ruski žurnalisti domnevali, da hočejo boljševiki samo začasno zatreti tisk. Na Ruskem niso mogli razumeti, da bo stranka, koje glasnik in vodnik Trocki je tako strastno deloval za svobodo tiska, mogla uničiti tisk kakor hitro bi prišla na krmilo. Ali kmalu se je pokazalo, da boljševiki v istini brezobzirno zatirajo svobodno besedo. Vsa pisma so bila podvržena cenzuri in vse prejšnje časopise je nadomestil boljševiški tisk. Boljševiki so tudi strogo zasledovali prizadevanje časnikarjev, ki so organizirali nekakšno ustno sporočilo: brali so po kavarnah obličnostu najvažnejše novice sveta. Ko so pa novinarji spoznali, da jim kanijo boljševiki enkrat za pisma usta zamašiti, so ustanovili tajni klub. Sobe Mansardovega stanovanja so vsak večer napolnili žurnalisti, ki so ob čašici čaja premišljevali, kako bi vendar mogli izvrševati svoje dolžnosti napram občinstvu. Dopisnik »Nieuwe Rotterdamchen Courant«, ki je imel priliko prisostvovati shodom tajnega kluba, pravi, da so bile vedno debate o odgovornosti žurnalistov. Konservativni in liberalni žurnalisti so trdili, da so že naprej vedeli, da ruski narod doslej še ni zrel za svobodo in da se mora še dolgo učiti, preden pride do tega, da se bo sam vladal. Očitati so demokratičnim žurnalistom, da so mnogo zakrivali današnje razmere, ker so propagirali ideale, katerih doslej ni bilo mogoče uresničiti. Ampak vedeti in znati bi morali, da narod ni politično zrel za demokracijo. Demokratični žurnalisti pa so povsem drugih nazorov, ter očitajo konservativcem in liberalcem, da ne razumejo revolucije, ker niso umevali, da ljudstvo potrebuje miru, svobode in kruha. Namesto, da bi te zahteve kar najhujše izpolnili, so odlašali tako dolgo, da so prišli za krmilo boljševiki in — nastale so današnje grozne razmere. Vseled burnih debat so se novinarji razšli, da bi drugi dan prišli z novimi argumenti.

r Boljševiško gospodarstvo na Ruskem. V državnozanstvenem društvu v Obščinskem domu je predaval v torek — kakor poročajo »Narodni Listi« — o boljševizmu na Ruskem. O velikem večeru smo govorili že na drugem mestu našega lista, tu hočemo navesti samo nekaj podatkov boljševiškega gospodarstva. Dasi ima ruski knez še danes tolike zaloge žita, da bi zadostovale Rusom za celo leto, torej danes dolgo po žetvi, vendar umirajo ljudje po mestih od lakote. Mužiki ne dajo pravi ničesar, ker jih je boljševiška grozovlada ostrala in onemila. V mesecu oktobru je stal funt moke ali kruha v Petrogradu in v Moskvi 20 rubljev (48 K), a funt konjskega mesa 140 K našega denarja. Bil vam je bolesten pogled na izstradane ženske, ki so nosile iz občinskih prodajalnic peščico črnega ovsa v času, ko ni bilo ne moke ne kruha. Ko je Lenin videl, da bo z državnim monopolom moke in kruha ljudi v istini umoril, je dovolil, da so si meščanje nosili s kmetov za vsako osebo svoje družine poldrugi pud (pud = 17 kg) žita. Ali zdaj šele se je začelo pravo očeustvo. Doslej je stal pud 25 rubljev, a potem je poskočil na 400—500 rubljev. Mužiki imajo denarja kakor smeti. Neki ga nalagajo na jako originalen način. Zvite bankovce polagajo v steklenico, jih zalijejo z voskom ali maslom pa zakopljejo v zemljo. Steklenice so torej po vaseh v veliki veljavi. Mužik, kateri ima daleč na pošto ali železnico, zamenja pud penice za peščico cigaret, a za denar pa ne, niti za tisočak ne. Sam ne ve, kaj z njim, ker se tam za denar danes ničesar ne dobi. O brezgalnosti boljševikov priča dejstvo, da leži v Kijevu v državnih skladiščih za 6 milijard platna, a celi štab uradnikov, ki so tamkaj zaposleni, ni v stanu, da bi platno porazdelili med napolnaje ljudi, ki lazijo po ulicah. Vseled pomankanja sirovin — tudi delo boljševikov — so morali ustaviti delo vse predilnice in tkalnice v kijevski guberniji in namah je bilo 270 tisoč delavcev brez dela in jela. Da se niso delavci vzdignili proti Leninu, jim je moral nakazati trimesečno plačo, in sicer 25 rubljev na dan. Denarja ni bilo, zato so morali natisniti za 270 tisoč delavcev-bankovcev. — Evo ti, tako gospodarijo boljševiki v trikrat nesrečni Rusiji...

r Karel Larson, znani švedski slikar, je umrl te dni. Zadel ga je kap v veseljem trenutku sredi svojih dragih, šestinšestdesetletni starec je umrl s smehljajem na ustnicah, tako kakor je preživel celo svoje srečno življenje. — Larson je stal na čelu moderne slikarske šole na Švedskem. Studiral je v Parizu, kar dovolj jasno priča

Naznanilo in priporočilo

P. n.

Ko se poslavljam iz Ljubljane, da prevezem v Mariboru obrat hotela „MERAN“, si štejem v dolžnost izreči pristržno zahvalo vsem svojim cenim gostom, prijateljem in znancom za ljubazno naklonjenost, izkazano mi v času mojega večletnega bivanja v Ljubljani.

Ker se ne morem osebno posloviti, kliče tam potom vsem svojim cenim gostom, prijateljem in znancom pristržno v slovo: „Z Bogom!“

V Ljubljani, dne 29. januarja 1919.

IVAN FRIEDL,

bivši restavratore „Pri južnem kolodvoru“.

P. n.

Vsem cenim prebivalcem Maribora in okolice vjdno naznanjam, da prevzamem s februarjem staroznani hotel in restavracijo „MERAN“. Vodi bom to podjetje sam in se bom potrudil poslati gostom v vsakem oziru s točno postrežbo, z najboljšo pijačo in posebno tudi z dobro kuhinjo.

V Mariboru, dne 1. februarja 1919.

IVAN FRIEDL,

hotelir in restavratore „hotel MERAN“.

Krema za britje

najboljša kakovost, rabljiva brez vode, 1 porcelan. lonček K 6—1 tucat 60 K.

Milo za britje

pristno, najboljša vrste 1 kos 3 K 1 kg K 30—, — Pošilja proti naprejšljivi donarja

M. JUNKER, eksportna trgovina Zagreb 39, Petrinjska 3/III. Hrv.

I. jugoslovanska tovarna palic v Sunji — Hrvatsko

priporoča vse vrste lepo izdelanih, finih in cenih sprehajalnih palic na drobno in debelo, po najnižjih dnevnih cenah. Vzorci pošilja po povzetju.

Pravo žolto

domače milo za pranje

1 kg K 10—, Pri naročbi enega zabojčka okoli 3/3, kg K 35— franko. Dobiva se po povzetju pri eksportnem podjetju M. Junker v Zagrebu št. 39 Petrinjska ulica št. 3/III. Pri naročilih se prosi predplačilo polovice zneska.

Povečane slike

do naravne velikosti, kakor tudi v: oljate portrete na platno; izvršuje umetniško po vsaki fotografiji

Davorin Roušek

prvi fotografski in povečevalni zavod

V LJUBLJANI KOLODVORSKA ULICA št. 34.

Večja množina karbida

se dobi pri BREZNIK & FRITSCH, trgovina z železnilo v Ljubljani, Sv. Petra cesta št. 17. 5189

Pristno TOALETNO MILO

fino dišeče komad 100 gr 3 kosi K 13— 12 kos. K 48— 24 kos. K 92—

Pristno domače suho PRALNO MILO

za kg kron 23—, pri večjem naročilu popust. Pošilja proti predplačilu

M. JUNKER, izvozna trdnica Zagreb 39, Petrinjska 3, Hrvatsko.

TRGOVCI!

Ponudim vam: 50.000 metalj iz rišave slame št. 1. po 480, št. 2 po K 580 št. 3 K 640, št. 4, 720, kričaje za ribanje iz rišave slame K 230, iz pravih korenin K 7— za komad kakor tudi vse druge kričarske izdelke. Cene franko ZAGREB. — Pošiljamo tudi po pošti po povzetju. Em. Weiss i drug, Zagreb, Jurišićeva ulica 9.

GARJE

srbečico, hraste, lišaje, uniči pri človeku in živini mazeljo zoper srbečico. Brez duha in ne maže perila. 1 lonček za eno osebo 4 K. Po pošti 5 K poštne prosto. — Prodaja in razpodelja lekarna Trnkovec v Ljubljani, zraven rotova. 1212

Zivo apno, portland-cement, zidno opeko

v celih vagonih dobavlja najceneje

Valentin Urbančič,

Ljubljana, Frančevo nabrežje 1.

Izdaja konzorcij „Slovenec“.

Franc Jenko Ljudmila Smrekar

zaročena

Škofljoka

Littija

Kupujem

suhe gobe

in dobre vrste. Prodajam kremo za čevlje v kovinastih dozah. 1/2 doze po K 15—, 1/4 doze po K 28— za tucat, čevlji z lesenimi in usnjatimi podplati, tržne torbice itd. — Izvratno letošnje in lansko vino in razno fganje.

M. Rant, Kranj.

Fino

močno slivovko

razpošilja po zelo nizki ceni vsako množino trdnica M. Omaha, Višnjegora.

Naznanilo.

Znano prvovrstno mlo

iz Jugoslovanske tovarnice za mlo in pralni prašek v Sp. Šiški se dobi na drobno v specijalnih trgovinah Janko Stupica, Ljubljana, Sodna ulica, po razglašeni cenah. Istotam naj se naslovljajo poštna naročila. Preskrbite se pravočasno s tem pripoznano dobrom in centim milom, dokler zaloga.

Prodaja se pol ure od kolodvora Videm-Krško oddaljen, dobro obdelan, velik

VINOGRAD

z lepo anonadstropno hišo in opremljeno kletjo. Kraj in hiša nudita obnem krasno letovišče. Natančnejša pojasnila daje živnozdavnik GRAF, DEUTSCHLANDSBERG, NEMŠKA - AVSTRILIJA.

VILA

z 8-10 sobami, velikim vrtom in če le možno, s pripadajočim poljem in travniki, se želi kupiti proti plačilu v gotovini event. se vzame v najem na

Bledu ali v okolici Novega mesta. Cenj. ponudbe pod S. G. 27/934 na upravo lista.

„Srna“ mila

je znamka naj-finejšega jedrnatega prešanega kosi 450gramov

Tovarna za mlo in sodo Ignac Fock v Kranju.

Kdor se želi seznaniti z razmerami v Bosni naj se naroči na dnevnik

Jugoslavija

Sarajevo, Čukovića ul. 7.

Naročite ga za mesec dni (K 450) in uverjeni smo, da ga boste naročili tudi nadalje. (Polovico leta stane K 27— celo leto K 54—)

V Ljubljani morete dobiti časopis v trafiki gospe Zolke Sever-jeve.

KONJAK

Za oslabele vsled starosti, proti slabostim v želodcu in proti izgubi telesne moči je stari vinski konjak pravo poživljenje. Pošilja dve polliterski steklenici franko z zabojčkom vred za 80 K Benedikt Hertl, graščak na graščini Golče pri Konjicah, štajersko. 122

POZOR!

Samo tako dolgo, dokler je blago v zalogi!

Zimsko blago, kakor na primer: moške nogavice, zapeljivke, zimске čepice, pasovi (Leibbinden), ženski jopiči brez in z rokavi, moški jopiči in volneni otroški jopiči se po posebno nizkih cenah oddajo.

Eksportna hiša LUNA, Maribor št. 75.

Pozor! Trgovci! Pozor!

Pri naročilu 100 zavojev K 30—, " " 500 " K 25—, " " 1000 " K 20—.

Razpošilja franko pošt. po povzetju

za hrvaško vrsto

J. V. Hajdaš, Bedekovčina, Hrvatska.

vrsta libana.

Naznanilo.

Podpisana vjdno javlja slavnemu občinstvu, da otvorila dne 15. cvčana 1919

Hotel in restavracijo „UNION“ (preje Nadvojvoda Ivan) v Mariboru.

Istotamno zagotavlja vsem cenim gostom postrežbo vedno z najboljšo kuhinjo in prvovrstnimi vini, tako tudi le z vedno sušnimi hotelskimi sobami.

Blagovljnega obiska tor naklonjenosti proseč, bilježita odličnim spoštovanjem

Ciril in Rezi Trčnik.

poslovodja.

Ponudbe pod „Poslovodja“ na upravo listvo „SLOVENCA“.

Dražba mila pri „Balkanu“

se ne boče vršila dne 15. t. m. pač pa pozneje, kar se nekoliko boče pravi: včasno objavilo po časopisih.

Kupi se

tovarna

upognjenega pohištva ali poslopje, ki bi bilo pripravno za tovarno na vodno moč. Ponudbe na 1. hrv. stolarsko i tapetarsko zadrugo v Zagrebu.

V Grand hotelu

„Triglav“

na Bohinjski Bistrici

se prodajo: peči in sicer železne in lončene, acetilenski aparat, tramovi, kloseti, stratiščne cevi, avtomatični klavir, prazne steklenice in podobno.

Jedilno

laneno olje

laneno tropino, melasno krmo za konje priporoča oljarna Hufer & Co. d. z o. z., Medvedo.

A I 126-19-5

Dražbeni oklic.

Vsled sklepa z dne 8. svečana 1919 opr. št. A I 126-19-5 se prodajo v zapuščino po gospe Vidi Pak spadojoči predmeti dne 13. svečana 1919 in naslednje dni vsakokrat dopoldne ob 9 uri v Ljubljani, Dunajska cesta št. 17 na javni dražbi: razno pohištvo, perilo, obleka, 1 glasovir, kuhinjska in namizna posoda, jedilno orodje, srebrnina in zlatnina.

Reči se smejo ogledati dne 13. svečana 1919 med 9. in pol 10. uro dopoldne v zgoraj ozamenjeni hiši št. 17.

Okrajno sodišče SHS v Ljubljani, odd. V., dne 10. svečana 1919.

Mlatilnice, pepeljne, čistilnice, slamoreznice,

kupite najceneje in najbolje vrste pri JOS. OSOLIN-u v Laškem trgu.

PISEMSKE ZNAMKE

jugoslovanske, hrvatske, bosanske, avstrijske, italijanske, kakor tudi vojne in vojno-poštne znamke kupuje v vsaki množini po najvišjih cenah. Ponudbe s ceno in event. vzorci na: A. Weiss, trgovina pisemskih znamk na Dunaju I., Adlergasse 6. 470

Prodaja se več knjig, in sicer: Nem-sednjaki, Ward und Locks „Universal Instruktor“ in druge angleške in nem-ske knjige ter „Leksikon“ (stara izd.). Istotam izvrstna srebrna žepna ura z verižico. Več pove upravnistvo Slov. pod št. 927.

Oglje

okoli 30 vagonov, je naprodaj. Ciril Zagoro, Sunja, Hrvatsko.

Dr. C. Kotar

Ljubljana

Wolfsova ulica št. 3

Gotomanufaktura

Mesarske tehnice!

lastnega izdelka ima v zalogi

trdnica

Karol Usar

Maribor a./D., Grajska ulica št. 28.

Tovarna usakovrsnih tehnic!

Cene zmernne. — Popravila točna.

2 popolnoma samostojna elektromonterja (Slovana)

popolnoma vešča vseh v to stroko spadajočih del, kakor: visoka napetost, moč, svetloba in slabi tok, želita premembe mesta. Cenj. ponudbe pod „ELEKTROMONTERJA“ na anončno pisarno Al. Matelič, Ljubljana, Kongresni trg 3, I.

Karbidne svetilke

odstranijo pomanjkanje luči!

Namizne svetilke, stropne svetilke, svetilke za bleve, jame in signaliziranje, kakor tudi svetilke za dom in delavnice. Se na debelo!

Henrik Gerö, Dunaj XV., Mariatiferstr. 158.

Anončna

Ekspedicija v vse jugoslovanske in inozemske časopise.

Al. Matelič, Ljubljana Kongresni trg št. 3/I.

Brezplačno na sestava učinkovitih inseratov v vseh evropskih jeziki.

pisarna

Prodaja nekdanja ljubljanske predilnice.

Poslopje z obširnimi stavbišči leži tik glavnega kolodvora v Ljubljani. Prodajni pogoji se poizvedo v Ljubljani pri Zadrugi centrali, Miklošičeva cesta št. 8.

Vabilo na subskripcijo.

Ustanovi se v kratkem

delniška družba „Triglav“

za izdelavo čitne kave in sadnih konserv.

Delnice so po 500 kron

Vabite se, da se udeležite subskripcije in da samo prijavo pošljete predsedniku pripravljalnega odbora g. Fr. Cerarja, tovarnarja v Dončalah, znesek se bo pozneje vplačal. Ako pa hočete podpisati znes takoj vplačati, pošljite prijave in znesek Jadranski banki v Ljubljani. Ljubljanski kreditni banki v Ljubljani.

Za pripravljalni odbor delniške družbe „Triglav“: Fr. Cerar, M. Gostinčar, V. Jeretina.